JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1854. Woensdag 22 November. N°. 93.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is ZESTIG DUITEN voor de VIJF WOORDEN behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 17den September 1854 no. 82, *Jan Godlieb Binkhuizen* (gewezen ondercommies bij de recherche der inkomende en uitgaande regten te Soerabaya, thans wonende aldaar), voor het vervolg ontheven van de smet van eerloosheid en al de gevolgen van dien, welke alsnog op hem rust, uit krachte van een arrest van het hoog geregtshof van Nederlandsch-Indie, van 8 Augustus 1842, bevestigende het vonnis van den raad van justitie te Soerabaya, van den 21sten Junij bevorens, waarbij hij tot onteerende straffen is veroordeeld.

EXTRACT *uit het register der besluiten van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indie*

Tjipannas, *den* 16 *November* 1854. [N°. 7].

Gelezen, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Aanteekening te houden:

1°. enz.

6°. van de ontvangst van een afschrift van het Koninklijk besluit van 17 September 1854 no. 83, waarvan het dispositief luidt als volgt:

Artikel 1.

Op den voet van het Koninklijk besluit, dd. 6 December 1842 no. 59, worden bij deze voor de dienst in Nederlansch-Indie benoemd:

a. tot ambtenaren van de 1 klasse: Mr. *J. van Gennep*, Mr. *P. S. Gerling*, Mr. *R. van Goens*, Mr. *S. C. J. W. van Musschenbroek*, Mr. *U. J. Huber Noodt*, Mr. *P. H. Muntz de Rouville*,

b. tot ambtenaren van de 2 klasse: *E. A. Halewijn*, *G. R. Lucardie*, *A. L. H. A. Nagel*, *F. A. H. Huijgen de Raat*, *J. C. T. Vigelius*, *J. C. C. Visser*, *J. Cramer*.

Artikel 2.

Onze Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indie te magtigen:

a. Om te beschouwen, als bezittende het radicaal van ambtenaar der 3 klasse, de personen, vermeld bij de aan dit besluit gehechte lijst

b. Om de personen van: *L. van de Poll* en *W. A. van der Linden*, bij voorkomende gelegenheid tot plaatsing bij het binnenlandsch bestuur op het eiland Sumatra, alwaar zij zich bereids bevinden in 's lands dienst, en zulks oorbaar achtende, te beschouwen als bezittende het radicaal van ambtenaar der 2 klasse.

Ten Tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De fungd. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

LIJST behoorende bij het Koninklijk van den 17 Sept. 1854 No. 83.

J. H. Abels,
J. M. Admiraal,
J. C. von Bannisseth,
H. D. Boeckholt,
J. B. M. Boshouwer,
M. L. Braakman,
P. C. S. Briët,
J. M. G. Broadgeest,
Mr. W. F. L. Buschkens,
F. M. G. van Cattenburch,
C. W. Cloris,
F. T. J. D. Coelen,
W. de la Combe,
G. D. Domingus jr.,
J. van Dulken,
J. H. Fuchter,
T. L. Galler of Galles,
E. Geluk,
C. L. Gerrits,
M. W. van der Geugten,
D. A. J. B. de Graaff,
E. P. H. Gosch,
H. de Hart,
Mr. P. J. J. C. van Nieuwenhoven Helbach,
D. F. van der Heijde,
A. Hielckert,
G. Hoeven,
F. C. A. Jeekel,
Mr. A. W. F. de Jongh,
C. Kater,
P. C. Klaus,
J. Kuis,
W. A. Laus,
J. L. Leukers,
J. van Lingen Sr.,
J. Mager,
Mr. E. C. Manuel,
J. C. Mannot,
J. P. C. van der Mark,
J. C. C. H. Meinsma,
J. Munnich,
B. H. Outhoof,
J. A. Pattijn,
D. J. K. Pietermaat,
E. A. W. Pinchetti, *ten regte* Leijveld Roesler,
J. J. Pijma,
J. van Riel.
G. Roijaards,
J. H. S. G. Rijnbende,
L. B. Schiff,
R. R. J. Schilter,
H. Schouten,
R. van Slooten,
B. Schagen van Soelen,
F. W. A. Stralendorff,
C. J. Textor,
K. W. Tiedtke,
C. C. Tromp,
C. J. Twijsel,
N. J. Verwijk,
J. H. G. Vosmaer,
R. W. G. J. van Waardenburg,
H. C. van der Wal,
A. H. de Wilde,
J. J. H. Woesthoff,

Tjipannas, den 19 November 1854. (No. 7.
(*Staatsblad No* 88.)

Gelezen, enz.

Gelet op artikel 2 van de resolutie van 27 Febr. 1832 No. 12, bij hetwelk de hoofdcommissie van onderwijs in Nederlandsch-Indie is gemagtigd, om voortaan, zonder tusschenkomst van het gouvernement, te benoemen en te ontslaan kweekelingen, ondermeesters, onderwijzers, enz., welker bezoldiging niet meer bedraagt dan *f* 150 's maands, en waartoe de uitgaven door de regering dan wel bij de begrooting zijn toegestaan:

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Enz.

Ten tweede: Te verklaren dat staatsblad 1852 No. 49 voortaan van toepassing is op de hoofdcommissie van onderwijs in Nederlandsch-Indie, in de uitoefening van hare bevoegheid tot aanstellingen.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De fungd. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

Civiel Departement.

Ontheven:

De resident van Cheribon *V. P. G de Serière*, van de waarneming der werkzaamheden bij de directie der cultures; — onder dankbetuiging voor de door hem gedurende die waarneming bewezene diensten.

Benoemd:

Tot vendumeester in de afdeeling Modjokerto, residentie Soerabaya, de assistent-resident aldaar *J. H. ten Cate*.

Tot lid der subcommissie van weldadigheid te Banjoewangie, *E. Schalk*, klerk bij de werkplaats der vaartuigen te Soekaradja.

Bij de Subcommissie van Onderwijs.

Eervol ontslagen uithoofde van vertrek.

Te Pattie, de heer *W. C. Vosmaer*, als lid.

Te Bencoelen, de heer *W. Schminke*, als lid.

Benoemd:

Tot leden:

Te Pattie, de heer *E. H. M. Rudolph*.

Te Bencoelen, de heer *F. W. K. Stoltering*h.

Goedgekeurd:

Dat door den resident der Zuid- en Oostr afdeeling van Borneo.

Bij de Subcommissie van Onderwijs aldaar

Is Ontslagen:

Eervol, uithoofde van vertrek, de heer *G. Reijaards*.

Is Benoemd:

Tot lid, de heer *J. H. van Erp*.

Magtiging verleend:

Tot het uitreiken aan *Th. Keijser*, eener acte van toelating tot de uitoefening der genees-, heel- en verloskundige practijk in de residentie Madioen, en om door hem de civiele geneeskundige dienst in die residentie te doen waarnemen.

Militair Departement.

Bevorderd:

Bij het wapen der Infanterie.

Tot Kolonels:

De luitenant-kolonel *B. le Bron de Vexela*, thans waarnemend inspecteur der schutterijen, djajang-sekars en pradjoerits; met bepaling, dat hem zijne tegenwoordige betrekking provisioneel blijft opgedragen, en dat hij bij het leger voor memorie zal blijven gevoerd.

De luitenant-kolonel *L. A. Boers*, zijnde hij tevens bestemd tot 2 militairen kommandant ter Sumatra's Westkust en kommandant in de Padangsche Boven- of Benedenlanden.

De luitenant-kolonel *J. A. Veenhuijzen*, zijnde hem opgedragen het bevel over de troepen te Willem 1.

Tot Kapiteins:

Bij het 1 bataillon, de 1 luitenant *J. H. Donleben*, van het 13 bataillon.

Bij het 2 bataillon, de 1 luitenant *K. G. Fritzen*, van het 4 bataillon, en *L. F. Donleben*, van het 2 bataillon.

Bij het 8 bataillon, de 1 luitenant *C. L. Schröder*, van het 14 bataillon.

Tot Eerste Luitenants:

Bij het 6 bataillon, de 2 luitenants *J. Epke* en *L. G. Pauwels*, beiden van het 13 bataillon.

Bij het 7 bataillon, de 2 luitenant *C. H. Vos*, van het bataillon.

Bij het 9 bataillon, de 2 luitenant *J. J. Severijn*, van het 5 bataillon.

Bij het 12 bataillon, de 2 luitenant *O. van Below*, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon te Palembang,

de 2 luitenant: *A. Knoote*, van het bataillon, *M. A. van Deventer*, van het 9 bataillon, en *W. J. L. Schmidt*, van het 14 bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust.

Tot 1 luitenant-adjudant, de 2 luitenant adjudant *W. G. A. L. van Bennekom*, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de 3 militaire afdeeling (Sambas),

de 2 luitenant *R. K. Sanders*, van het bataillon.

Bij de garnizoens-compagnie te Riouw,

de 2 luitenant *H. Kruijsboom*, van die compagnie.

Tot Tweede Luitenants:

Bij het 2 bataillon, de sergeant *F. C. Ph. Verkouteren*, van het 7 bataillon.

Bij het 5 bataillon, de sergeant *A. H. J. Berg*, van het 1 bataillon.

Bij het 8 bataillon, de sergeant *J. P. Penning*, van het 7 bataillon.

Bij het 9 bataillon, de sergeanten *H. B. F. Engel* en *B. G. H. L. F. Trompheller*, van het 3 en 7 bataillon.

Bij het 12 bataillon, de sergeant-majoor *J. B. de Graaf*, van het bataillon.

Bij het 13 bataillon, de sergeant-majoor *J. E. Sachse*, van het 9 bataillon.

Tijdelijk gesteld:

Op non-activiteit, de van verlof uit Nederland teruggekeerde ritmeester van het regiment Oost-Indische cavallerie *A. F. B. Plancken*.

DE DOOS MET SPEELWERK. (*vervolg*).

Toen de goede vrouw de huizes boven kwam en het licht ontstoken had, meende ze in het eerst dat de zuinige koopman vermoord was. En waarlijk, bij den eersten aanblik was het ook alsof er een moord was gepleegd. Arnold toch lag als levenloos op den grond. Uit eene wonde aan zijn hoofd bekomen, vloeide het bloed, en geneeskundige hulp scheen dus hoogst noodzakelijk.

Jufvrouw Kees was echter alleen te huis, want Heintje was met den brigadier er op uit, en derhalve moest de goede sloof zich zelve redden zoo goed en zoo kwaad als ze kon. Reeds had ze den patient een doek met water en azijn om het hoofd gebonden, toen Dolf gelukkig te huis kwam.

Nu spoedde Jufvrouw Kees zich naar den chirurgijn, en Dolf bleef bij zijnen neef, die inmiddels zijn bewustzijn terug gekregen had.

» Wat is er toch gebeurd?" vroeg Dolf. — » Om de waarheid te zeggen, ik weet het zelf niet regt." — » Je hebt gevochten, niet waar?" — » Ja, maar ik weet niet met wien." — » Je weet niet met wien?" vroeg Dolf, terwijl een pijnlijk voorgevoel zich van hem meester maakte. — » Neen, maar zoo veel weet ik zeker, dat de man krankzinnig was."

Onze student gevoelde zich lang niet op zijn gemak. Zou de man van de werkdoos er ook geweest zijn? Zou hij, door straks zoo te liegen, zijnen neef in dien toestand gebragt hebben? Zoo dacht Dolf, terwijl hij peinzend voor zich staarde.

Van middag." begon Arnold weêr na eene korte pauze, » van middag kocht ik voor Emma eene werkdoos met speelwerk..." — » Met speelwerk?" riep Dolf verbleekende. — » Ja, met speelwerk; dat is zoo vreemd niet. Daatje Tap heeft ook zoo'n doos gehad... Maar wat mankeert je? Je kijkt me aan, alsof je mij verslinden wilt." — » Hm, ja," zei Dolf, » ik heb den geheelen dag zulke krimpingen, weet je, zulke snijdingen..." — » Dan moet je een lepel sla-olie innemen. Nu, zoo als ik zei, ik had een doos voor Emma gekocht, en juist liet ik die doos eens een deuntje spelen, toen er een vreemd heer bij mij werd aangediend. Die man scheen echter op het hooren van die muziek razend te worden; hij wou de secretaire aan splinters slaan... Hoe is het, wordt je pijn in de ingewanden erger?" — » Ja, ja, ik voel me lang niet wel," sprak Dolf.

En waarlijk, wanneer hij de ergste ligchaamspijnen geleden had, zijn gelaat had niet meer smartgevoel kunnen uitdrukken, dan er nu op te lezen stond.

» Staat die doos nog in de secretaire?" vroeg hij eindelijk, met eene zijns ondanks bevende stem. — » Ja," antwoordde Arnold; wil je haar eens zien? De sleutel ligt er boven op."

Dolf grijpt den sleutel en ontsluit de secretaire. Hij had er een voorgevoel van, dat hij de noodlottige doos van de A--gracht zou wedervinden. Toch deed hij onwillekeurig een schrede achteruit, toen hij daar die gele, met stalen knopjes versierde doos zag staan; toch beefden zijne handen, toen hij het voorwerp aanvatte.

» Waar heb je die machine gekocht?" vroeg Dolf.

Arnold wou natuurlijk liever niet zeggen, dat hij haar van een Jood aan een stalletje gekocht had. Hij noemde derhalve den naam van een bekenden galanteriehandelaar, in de K—straat.

» Hoe veel heb je er voor gegeven? — » Twaaf gulden." — Hé, dat is niet duur. Had de man nog meer zulke doozen?" — » Gij woudt er toch geen koopen?" — » Ja, waarom niet?"

» O wee!" dacht Arnold: » straks gaat neefje naar dien winkel, vraagt naar zoo'n doos, zoo als er gisteren een door een heer gekocht is, en ontdekt dat ik hem wat voorgelogen heb.".

» Dit was de allerlaatste, die de man had," verzekerde de koopman. — » Welnu, dan kan hij een dito voor mij ontbieden; ik zal er hem althans eens naar vragen." — » O neen, dat zou vergeefsche moeite zijn. Deze ziet er van binnen niet heel nieuw meer uit; op het eerste gezigt lijkt het alsof de doos reeds gebruikt is." — » Dat is waarachtig niet te verwonderen!" dacht Dolf. — » Daarom," vervolgde Arnold, » daarom vroeg

Vendutiën.

Op Donderdag 23 November, voor het locaal der weeskamer, voor rekening van verschillende boedels

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Vaupel & Co.*

Op Vrijdag 24 November, voor een huis op Pintoe Ketjiel, voor rekening des boedels van wijlen *Ong Kiekseng.*

Op Zaturdag 25 November, des morgens ten huise *L. H. Luck* op Goenoeng Saharie.

Op Maandag 27 November, voor een woonhuis gelegen op Parapattan, nabij de nieuwe brug, door *van Slooten, Morgan en Co.*

en

Tegen 4 percent vendusalaris voor het commissiehuis van *A. van Ommeren & Co.*

Op Dingsdag 28 November, à 2 percent vendusalaris op het Heemradenplein, door *John Prijce & Co.*

Nagelaten Boedels.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, *Sim Tjoetek.*

Door de weeskamer te Samarang, Jhr. *J. L. E. Bourcourd, J. Flukiger, P. Patiekayhatoe, P. Risolet, F. Buman, J. B. Clinkemailles, D. L. Claass, Lie Tiauw Kioei, Tan Liang, Koh Kiamnio,* weduwe van *Tio Keng Jen.*

Door de agenten der Samarangsche boedelkamer te Pekalongan, *Tan Kepie, Jo Kieng, Oeij Hengsan, The Boeseng, Tan Bingtjing* en *IJoo IJoenio.*

Door de weeskamer te Soerabaya, *J. D. Zange* en *P. F. Basse.*

Vertrekkende Personen.

P. P. W. Keuchenius. — weduwe *Gerdenier*, geboren *Groot.* — *F. Resner en familie.*

Advertentiën.

Getrouwd:

A. FELDMANN

met

CATHARINA VICTORINA MICHEL.

REMBANG, 3 *November* 1854. (1872)

Getrouwd:

R. W. BOON,

1ste Luitenant der Infanterie

met

E. A. H. MICHEL.

REMBANG, 3 *November* 1854. (1871)

Getrouwd:

[illegible]

met

A. A. BATTEN.

SOERABAYA, *den* 11 *November* 1854. (1864)

Getrouwd:

J. W. E. DE STURLER,

met

J. F. DINGER.

BATAVIA, 15 *November* 1854. (1903)

Getrouwd:

B. DOUWES Jr.

met

A. DUIREMA.

BATAVIA, *den* 18 *November* 1854. (1868)

Getrouwd:

J. A. VAN OORT,

2de Luitenant der Infanterie

met

U. C. MICHEL.

REMBANG, *den* 17 *November* 1854. (1870)

Bevallen van eene DOCHTER *P. A. Vonte, Bekking.*

BATAVIA, 16 *November* 1854.

Eenige kennisgeving. (1858)

Bevallen van eene DOCHTER *H. G. Bedier-Prairie, Muhlenfeld.*

BATAVIA, 18 *November* 1854. (1849)

Heden overleed tot onze innige droefheid in den ouderdom van 64 jaren, onze geliefde moeder en behuwdmoeder vrouwe *Helena Cicilia Schorn* weduwe van *Johannes Petrus Faes.*

J. PARKER.
L. PARKER, *Faes.*
J. FAES.
M. H. S. FAES, *Hodges.*
M. FAES.

(1902)

BATAVIA, 18 *November* 1854.

Op den 21sten Augustus jl. overleed te Meerssen, vrouwe *Maria de Wilde*, weduwe van wijlen *Doms. C. van Epen*, in den ouderdom van 74 jaren en 6 maanden, geliefde moeder en behuwdmoeder van

P. P. VAN EPEN

en

J. C. VAN EPEN, *Redeker.*

(1845)

Eenige kennisgave.

VENDUTIE

op Donderdag den 23 November 1854,

tegen 4 pCt. Vendusalaris,

voor het Commissiehuis van **Vaupel & Co.**,

van diverse Koopmanschappen, Lijnwaden, enz. enz.

(1852)

VENDUTIE

op Maandag den 27 November 1854,

voor het Commissiehuis van A. van Ommeren & Co.,

van diverse Lijnwaden, meer en minder beschadigd, Lakens, Boter, van puike kwaliteit, Salade Olie; voor rekening des boedels van wijlen den heer *T. A. van der Does:* drie kisten Capsules en Étiquettes, voorts 800 blikken Provisiën van het merk *J. F. Alberdingk Thym*, als: Doperwten, Bloemkool, Wortelen, Aspergies, enz., en ten elf ure:

5 Aandeelen in de Javasche Bank.

(1854)

Vendutie

van een

WOONHUIS EN ERF.

De Ondergeteekenden zullen op **Maandag** den 27sten aanstaande, op de Vendutie voor hun Commissiehuis, *ten elf ure*, verkoopen:

Een groot Steenen **WOONHUIS** met dito blokken Bijgebouwen, en bijzonder ruim Erf, gelegen aan de oostzijde van het Koningsplein, nabij de Willemsbrug, blok M, 3de deel, sectie I No. 4, verponding No. 7349, behoorende tot den boedel van wijlen den heer *H. J. Guerin.*

(1855) A. VAN OMMEREN & Co.

Publieke Verkooping

van een

WOONHUIS EN ERF.

Op **Maandag** den 27sten aanstaande, zullen de Ondergeteekenden op hunne Vendutie verkoopen:

Een Steenen **WOONHUIS** met dito blokken Bijgebouwen en Erf, gelegen Gang Scott, (weg van Tana Abang naar het Koningsplein), blok M, 3de deel, sectie III, No. 140, verponding No. 8495.

(1856) A. VAN OMMEREN & Co.

VENDUTIE IN TOKO RIJSWIJK

op Dingsdag den 28 November,

van eenige kisten speelgoed, waaronder met mechaniek en groote poppen, geschikt voor St. Nicolaas geschenken, fijne heerenhemden, mode-artikelen, als: mantilles, dames- en kinderhoeden, zijde en mousseline voor dameskleederen, corsetten, geborduurde baljaponnen, bloemen, benevens eene kist Chinesche zijde, parasols, waaijers, damesschoenen en bottines, handschoenen, zijden band, franjes, agrement, borduurwol, stramin en begonnen handwerken, stukken handdoeken en tafelgoed, linnen-, neteldoeksche- en geborduurde zakdoeken, dames- en kinder kousen, sokken, cachemiren tafelkleeden, parfumeriën, étagère-voorwerpen, eene factuur Chinesche voorwerpen, als: werktafeltjes, schaaktafeltjes, knaapjes, thee- en sigarenkistjes, schrijfcassettes, laadjes, matten, enz., enz., verder eene factuur nécessaires, werkdoosjes, odeurkeldertjes, pressepapiers, portefeuilles, enz., enz., en eene per *Mazagran* aangebragte partij vruchten op water, suikergoed en gekristallizeerde vruchten, banket, enz., enz.

Alles daags te voren, Maandag den 27, voor een ieder te bezigtigen.

(1877) VAUPEL & Co.

Vendutie te Cheribon.

Ingevolge advertentie dd. 5 October 1854, nº. 1663, zal de ondergeteekende op den 30 dezer vendutie houden te Cheribon, in het Societeits locaal, van eene exquise partij, pas uit Europa aangevoerde **Roode-, Champagne- en Portwijn, Bier, Cognac, Genever en Likeuren, Provisiën in blik, Worst, Saucijs en Rolpens in flesschen, puike Boter, Hammen, Kazen, Zuren, Vruchten op Water en Brandewijn, Amandelen, Banket, droege Vruchten, Lijnwaden, Mode-artikelen, Kruid, Hagel, Karwatsen, enz., enz.**

(1874) R. PRINS, qq.

Met de laatst aangekomen schepen ontvangen:

Versche Hollandsche Provisiën van alle soorten.

(1886) LAUGIER & ESMIOL.

ONTVANGEN

Bij *E. Rinchon:*

Tricot assortie, Zwarte Heeren Hoeden, Witte Glacé Handschoenen, Vesten en Dassen. (1890)

Schildpad Soep en Schildpad Beafsteak

Op Maandag den 27 dezer,

bij

(1893) J. F. TENTÉE.

Soerabayasche Aardappelen

en

Timoresche Uijen,

bij

(1894) J. F. TENTÉE.

VERKRIJGBAAR:

Manilla Sigaren Nº. 3,

Gewoon en Havana vorm, en

TIELSCH BIER,

in kistjes van 2 dozijn, bij

(1899) GEBRS. BEIJNON.

---

ik, of hij dan niet eene nieuwe voor mij kon ontbieden; maar hij antwoordde dat dit onmogelijk was.''

DOLF wist genoeg. Zijn neef had de doos niet gekocht van den man, wiens naam hij daar noemde. Maar hoe kwam hij er dan aan? Hem dit nu reeds te vragen, kwam DOLF minder geschikt voor; hij zou hem dan de geheele toedragt der zaak moeten mededeelen, en daartoe gevoelde hij weinig lust. Immers, dan zou ARNOLD weten wie hem daar straks zoo vriendelijk met den pook had gestreeld, hij zou den man gaan aanklagen, en ten slotte zou hij ook vernemen, dat hij aan neef DOLF die gekke ontmoeting te danken had.

Dus, alvorens zijnen neef alles te zeggen, wilde DOLF eerst zien langs een anderen weg achter de waarheid te komen. Dit wilde hij echter dien zelfden avond niet meer beproeven, maar tot eene volgende gelegenheid uitstellen.

DOLF wenschte zijnen neef eene aangename nachtrust, en ging naar zijne kamer.

De chirurgijn, die kort daarna kwam, verklaarde dat de wonde niet gevaarlijk was, doch raadde niettemin den patiënt, zich rustig te houden.

VI.

Pas zat DOLF in zijnnen armstoel, om eens op zijn gemak den loop der zaken te overdenken, toen HEINTJE boven kwam. Ze zag er alles behalve vrolijk uit: hare blaauwe oogen blikten angstig rond, en de blos was van hare wangen verdwenen.

»Meneer MARCK,'' sprak ze met eene bevende stem, »ik moet u wat vragen.'' — »Wat dan, HEINTJE? Kind, wat zie je er ontdaan uit!'' — »Ge zoudt niet gaarne zien, dat ik ongelukkig werd, niet waar? Zoo het in uwe magt stond, dan zoudt ge mij wel voor schande en oneer willen bewaren, niet waar?'' — »Maar HEINTJE, waartoe die vragen?'' — »O mijnheer, antwoordde zij: wilt ge mij helpen?'' — »Ja, als ik je een dienst kan bewijzen, dan wil ik dat gaarne doen; maar wat is er dan toch?'' — »Ik kom u een vreeselijk geheim openbaren; ge wilt mij immers wel beloven, dat dit geheim bij u veilig bewaard zal zijn, niet waar?'' — »Als ik kan en mag...'' zei DOLF aarzelend. — »O ja, ge kunt, ge moogt... of moogt ge uwen evenmensch niet redden, wanneer hij bedreigd wordt met het verlies van alles wat hij op aarde bezit? Zie, op dit oogenblik zijt gij de eenige, op wien ik mijne hoop gevestigd heb. O, stel mij niet te leur, ik bid het u!'' — »Welnu, ik beloof u aan niemand hoegenaamd iets te zullen vertellen van al wat ge mij hier zult openbaren.''

Na eene korte pauze hernam HEINTJE:

»Ge zijt straks over de zaak van die doos met speelwerk bij den commissaris geweest, niet waar?'' — Ja, hoe weet...'' — »Ik wist het niet, maar ik vermoedde het. Toen ge nu een paar dagen geleden aan uw vriend KOELTZ verteldet, hoe die doos in uw bezit geraakt was en hoe ge ze weêr in handen van den regtmatigen eigenaar woudt stellen, heb ik op den trap staan luisteren.'' — »En ge hebt u meester gemaakt...'' — »O, mijnheer, waarmeê heb ik dat verdiend? Zoudt ge zoo iets van mij kunnen denken?'' — »Neen, ge hebt gelijk; maar ga voort!'' — »Ik deed verkeerd door te staan luisteren; maar als ik nu nog maar voor mijzelve gehouden had hetgeen ik toen hoorde, dan was het niets geweest; maar ik was onvoorzigtig genoeg alles aan JAN te vertellen.'' — »Aan den brigadier?'' — »Ja... en hij heeft misbruik gemaakt van...''

»Hij heeft dus de doos gestolen?'' riep DOLF.

HEINTJE kon niet antwoorden; tranen verstikten hare stem.

»Maar hoe weet ge, dat de brigadier die doos gestolen heeft?'' — »Toen van avond die diender kwam, om u bij den commissaris te ontbieden, gevoelde ik mij eensklaps beklemd en angstig. Het was mij als fluisterde eene stem mij in het oor: »De commissaris laat den student bij zich komen, om over die doos te spreken.'' Ik herinnerde mij, met welk eene belangstelling JAN naar mij geluisterd had, toen ik hem uw avontuur mededeelde, en hoe naauwkeurig hij mij alles had laten beschrijven, zoowel de uiterlijke gedaante van de

Direct van Parijs aangebragt:

alle soorten parfumeriën en zeep, van de societeit Hygiénique & Monpelas, en gros en en détail verkrijgbaar.

Zilveren vergulde kinderbekers.
Dames- en heeren zakflacons met zilver vergulde stoppen.
Odeurkeldertjes van 2 tot 4 flacons.
Prachtige kindernaaidoozen.
Portefeuilles en porte-monnaies, nieuwe genre.
Badines, degenstokken, karwatsen, enz.

Waaijers, naar de jongste Parijsche mode, keurige kinderwaaijers van *f* 3 en *f* 4, en

een legio van kinder speelgoed en surprises, masques, enz., bij

(1887) LAUGIER & ESMIOL.

Fromage de Gruyère

bij

(1884) LAUGIER & ESMIOL.

Op nieuw ontvangen:

Fijne Engelsche borduur-, nagel- en knipscharen, nagelmesjes, lampenscharen, bloemsnoeischaren enz., superieure Parijsche scheermessen, in étuis van 2 stuks, prachtige tooneelkijkers, lorgnetten in schildpad gemonteerd, met glazen voor ver en bijziende, brillen met witte en gekleurde **Convexe** glazen, voor alle jaren, uit de fabriek van *Brand-Frères*, Ingrs Opticiens du roi à Bruxelles.

(1885) LAUGIER & ESMIOL.

Bij S. B. VAN KLEEFF & Co.,

Passer Pisang.

Zuurkool, Spruiten, Roode Biet, Komkommers, Uijen, dit alles in vaatjes, pas aangebragt, (1875)

Kinder Speelgoed,

zeer geschikt voor het St. Nicolaas feest,

van heden af verkrijgbaar tegen civiele prijzen.

(1860) W. KUIJPERS, Passer Senin.

Direct van Bordeaux ontvangen:

25 Vaten uitgezochte Roode Wijn, merk *de Brienne*, 1851.
Montferrant 1850, bij

(1865) LAUGIER & ESMIOL.

Met de *Mazagran*, ontvingen de ondergeteekenden

100 manden Fransch Bier, merk *Fisscher*, en Superieure Cognac, in vaten.

(1866) LAUGIER & ESMIOL.

Nouveautés.

Par le Mazagran, le soussigné a reçu les dernières NOUVEAUTÉS DE PARIS.

Pélérines à basque, parures en tulle, corsages brodés, chemisettes, manches, pélérines, berthes, petits bonnets d'enfants, très coquets; broderies anglaises, cols, bandes, entredeux, boas gaze Maria Dona, gants brodés, gants glacés et en soie pour dames et messieurs, bracelets et tours de gants, chapeaux amazones, souliers satin, peau dorée prunelle, velours frappés, dessins divers pour habillement d'enfants, satin et moiré blanc, soieries et étoffes de fantaisie pour robes, odeurs et essences sur fines.

(1853) A. PONS, Sluisbrug.

REVALENTA ARABICA

van

BARRY DU BARRY & Co., te Londen.

Hoofd-Depôt voor Batavia, de heeren VAUPEL & Co.

(961)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een beproefd middel voor waterzucht. Uittreksel van eenen brief aan den heer P. Williams, gedagteekend Melfort den 1sten Maart 1852. Aan den professor Holloway. »Mijnheer! Dankbaar voor de weldadige uitwerking die uwe pillen op de ziekte mijner echtgenoote hebben gehad, reken ik mij tot eenen pligt u daarvan kennis te geven. Kort na de geboorte van haar laatste kind, leed zij aan eene aanmerkelijke opzwelling harer voeten, welke zich langzamerhand over het geheele ligchaam verspreidende, alle blijken van waterzucht aantoonde, vooral daar zij zich in een voor deze ziekte gevaarlijken leeftijd bevond. Zij genoot de beste geneeskundige behandeling, doch te vergeefs. Toen beproefde ik uwe pillen, en ik gevoel mij gelukkig te kunnen zeggen, dat zij door deze volmaakt hersteld is.

De Prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes Pillen à............ *f* 1,—, *f* 3,— en *f* 5,—
Potjes Zalf à............... - 1,—, - 3,— » - 5,—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen bij *Kruthoffer & Soesman* te Samarang, alwaar dezelve in het groot en klein verkrijgbaar zijn. (1616)

TE KOOP Een aangenaam landje gelegen tusschen de 9 en 10 paal op den weg naar Bekassie, met een steenen huis en Bijgebouwen allen met pannen gedekt en beplant met circa 2000 klapperboomen.

De kooper kan desverkiezende *f* 20,000,— op de waarde van het land laten staan à 7½ pCt.

Adres bij den eigenaar

(1901) J. KUYT.
Aldaar woonachtig.

TE KOOP Een Handchais, drie Bendies met oliebussen en Engelsche Veeren.

Te bevragen bij

(1873) H. M. VAN DORP.

TE KOOP Een zoo goed als nieuwe **BENDIE** en **twee** goed loopende gezonde **BENDIEPAARDEN.**

Te bevragen bij

(1863) W. JACOBSEN.

Uit de Hand te KOOP of te HUUR,

Een Steenen WOONHUIS met dito Bijgebouwen,

staande en gelegen op Molenvliet, bij

(1859) J. W. BEYNON,
18 November 1854. Molenvliet.

Te BUITENZORG

TE KOOP of TE HUUR

het **HUIS**, thans bewoond door Dr. *Waitz*. Te bevragen bij *B. A. Hagen* aldaar. (1867)

TE HUUR Een groot Steenen Huis met Logeerkamers, op Goenoeng Saharie, thans bewoond door den heer *Luck*, en te bevragen bij

(1869) H. MUTTER.

TE HUUR Gemeubeleerde en Ongemeubeleerde Kamers, bij

(1891) E. RINCHON.

TE HUUR Een Huis op Noordwijk, Bazaar Baroe, bewoond door den hr. *Verdoorn*.

(1847) VOERMANS.

TE HUUR à *f* 70 's maands, om met 1o. December e. k. te aanvaarden, het huis in de Gang Scott, bewoond door en te bevragen bij

(1880) A. BRUNTING.

With reference to an advertisement appearing in the *Java-Bode* of 18th instant, No. 92 from captain *Isaäc Hensell Rutherford*, late master of the wrecked British barque *Express*, in which he »offers the sincerest thanks »to all the Dutch and Swedish commanders now in the »port of Batavia in acknowledgement of the assistence »afforded me in the furthering of me home," the undersigned, masters of British vessels, now in the roads of Batavia, have, in justice to themselves, to state that an offer was made, by them, to the said *Isaäc Hensell Rutherford* of a *free Cabin passage* to England and Singapore, and that they consider, in the circumstances, his appeal to the sympathy of *Dutch and Swedish* commanders an act of gross imposition on his part, and unworthy of the master of a *British* ship.

BATAVIA, 21 *November* 1854.

JAs. Mc. KIRDY,
Master of the British ship *Kirkman Finlay*, bound to Cork.
W. SUTHERLAND,
Master of the British barque *Borneo*,
(1888) bound to Singapore.

Met referte aan eene advertentie, voorkomende in den *Java-Bode* van den 18den dezer, No. 92, van kapitein *Isaäc Hensell Rutherford*, gewezen gezagvoerder van de verongelukte Engelsche bark »*Express*," *waarin hij zijnen welmeenenden dank aanbiedt aan alle aldaar aanwezige Nederlandsche gezagvoerders, voor de vele hulp hem door dezen bewezen, ten einde hem in staat te stellen naar zijn vaderland terug te keeren;* gevoelen de ondergeteekenden, gezagvoerders van thans alhier ter reede liggende *Britsche* schepen het zich zelven verschuldigd te zijn, hierbij tot hun eigen voldoening openlijk te verklaren, dat zij genoemden *Isaäc Hensell Rutherford*, *vrijen overtogt als passagier* 1ste *klasse* naar Engeland en Singapore hebben aangeboden, en zij dus zijn beroep op de menschlievendheid der Hollandsche gezagvoerders, in de gegeven omstandigheden, als eene verregaande misleiding van zijne zijde beschouwen, en eene handelwijze den gezagvoerder van een' *Britschen* bodem onwaardig.

JAs. Mc. KIRDY.
(1889) W. SUTHERLAND.

De ondergeteekende *R. J. Reinders*, laatstelijk gezagvoerder van het op den 16 Oct. jl. in straat Gaspar verongelukte Nederlandsch koopvaardijschip *Hendrik Wester*, door eene ernstige ongesteldheid tot op heden verhinderd aan eene op hem rustende verpligting te voldoen, betuigt door deze regelen openlijk zijne opregte erkentelijkheid aan Z. E. den vice-admiraal, kommandant van Z. M. zeemagt in Oost-Indië en inspecteur der marine, den heer *E. G. van der Plaat*, voor den buitengewonen spoed, waarmede Z. E. Z. M. stoomschip *Batavia* heeft afgezonden om hem en de opvarenden van de *Hendrik Wester* in hunne ongelukkige omstandigheden te hulp te komen, terwijl hij tevens deze gelegenheid benuttigt om insgelijks den kommandant van genoemd stoomschip, den luitenant ter zee der 1e klasse *G. F. O. Gobius*, en den officieren, onderofficieren en opvarenden van dien oorlogsbodem de innigste dankbaarheid te betuigen voor al hunne pogingen tot welzijn van hem en zijne lotgenooten, voor de welwillende en menschlievende hulp en behandeling die zij aan dat boord op hunnen overtogt van Billiton naar Batavia hebben mogen ondervinden, voorzeker wel de eerste leniging en troost in hun ongelukkig lot, die niet ligtelijk door hen der vergetelheid zullen worden geofferd, maar onuitwischbaar in hunne harten blijven geprent.

Niet minder warmen dank zijn de ondergeteekende en zijne opvarenden verschuldigd aan den WelEdGestr. heer *H. G. Dielwart*, assistent resident van Billiton, voor de dadelijke en werkdadige hulp van ZWEdGestr. ontvangen, voor de menschlievendheid die in al zijne handelingen, hunwaarts doorstraalde, voor zijne onvermoeide zorg om te redden, wat nog gered kon worden. Dien dank betuigen zij den ook uit een vol gemoed en hoezeer zij weten, dat daden als waarvan hier sprake is, slechts hare belooning in zich zelven kunnen vinden, zoo is het de ondergeteekende en zijne lotgenoten toch streelend en een ware behoefte te kunnen getuigen, dat waar de Nederlandsche vlag wappert, de zeeman in nood en gevaar belangloze hulp en bijstand mag ondervinden, en de edelste hoedanigheden de eenigste drijfveren zijn van hen, die het ongeluk te hulpe komen.

(1850) R. J. REINDERS.

BATAVIA, 18 *November* 1854.

---

doos, als ook hetgeen er in was. Een voorgevoel maakte zich van mij meester. Wel trachtte ik mijn hart gerust te stellen; ik herhaalde onophoudelijk bij mijzelve, dat JAN immers eerlijk en braaf is; ja soms werd ik boos, omdat ik zulke vermoedens dorst koesteren; maar toch, ik kon alle vrees niet uit mijn hart verbannen. Zoodra zich de gelegenheid aanbood, snel ik naar JAN, hem mijnen angst, mijne vermoedens meê te deelen, dat kon, dat mogt ik niet. Ik nam dus tot eene leugen mijne toevlugt. — »Zeg eens," zei ik en sloeg hem opmerkzaam gade, »ben je al gedagvaard om bij den commissaris te verschijnen?" Hij verbleekte en stamelde: »Gedagvaard?... ik? bij den commissaris?" — »Ja, over die doos, — je weet wel, daar ik je gisteren van sprak." Ik voelde zijn arm trillen, hij bleef als verstomd staan. »Die doos," vervolgde ik, »is door den een of anderen bedrieger bij Meneer VERHAUS weggehaald. Meneer MARCK en ik zijn straks reeds verhoord door den commissaris, en ik heb gezegd, dat ik tegen niemand over die zaak gesproken had, dan tegen u." Ik maakte daarop van zijne ontroering gebruik en ontlokte hem de bekentenis van zijn misstap."

Weêr werd de arme dienstmaagd door hare aandoeningen overstelpt, zoodat ze haar verhaal moest staken. »Maar wat wilt ge nu, dat ik voor u doen zal?" vroeg DOLF. — »O, misschien kan alles nog weêr te regt komen. JAN heeft wel alles te gelde gemaakt, maar hij heeft het geld nog niet uitgegeven. Den Jood, aan wien hij de doos verkocht heeft, kunnen wij niet weêrvinden; maar den man, die den vingerhoed, de schaar enz. heeft gekocht, hebben wij reeds gesproken: deze wil ons alles weer overdoen, tegen eene winst van tien gulden. Eene andere doos was wel te koopen; als gij dit op u wildet nemen en ons maar voor het oogenblik aan vijfentwintig gulden woudt helpen, dan zoudt ge den eigenaar alles weêrom kunnen bezorgen, en hem verzoeken, om verder geen gevolg aan de zaak te geven. Ge kent zeker reeds de dame, aan wie de doos behoort?" — »Ik ken ten minste den minnaar van dat meisje. Maar het blijft eene lastige zaak; ik heb zooveel geld niet... Maar wacht eens... misschien kan ik je helpen, ik zal het ten minste beproeven." — »O, ik wist wel dat ik bij u niet te vergeefs zou komen. Ge wilt ons dus redden?" — »Ik wil het ten minste trachten te doen, ofschoon die brigadier wel wat verdiende en niet weinig ook... maar ik doe het om u voor schande te bewaren, en niet om zijnent wille. Ge zult hem nu toch zijn paspoort geven, niet waar?" — »Wie? JAN?" — »Ja zeker; ge wilt toch geen dief trouwen?" — »Een dief? Maar meneer, JAN is toch geen dief! Een enkele maal..." — »Die eens steelt, blijft altijd een dief." — »Ja, maar JAN heeft niet gesto... en daarenboven, zijn berouw is zoo opregt!" — »Ja," mompelde DOLF, »de liefde is blind!" — »Wat zegt u, meneer?" vroeg HEINTJE. — »Ik wensch je een goeden nacht. Morgen zal ik zien wat ik voor je doen kan."

HEINTJE ging tamelijk gerust naar bed.

Toen LISE, onze oude kennis van de A—gracht, den volgenden dag aan de theetafel zat te borduren, gebruikte ze reeds weêr haar ouden gouden vingerhoed en schaar, ook het rijgpennetje, het speldedoosje, de klosjes, alles had ze terug. Alleen de doos, waar al die kostbaarheden vroeger in te huis behoorden, had ze niet weêr gekregen, maar daarvoor in de plaats stond nu een smaakvol schildpadden doosje voor haar.

(*Wordt vervolgd*).

De ondergeteekende *Isaac Henzell Rutherford*, laatstelijk kapitein van het verongelukte Engelsche schip *Express*, biedt zijnen welmeenenden dank aan den gezagvoerder *Teerlink* van de Nederlandsche bark *Weltevreden* en den geneesheer *Botermans* op gezegden bodem, voor de menschlievende wijze, waarop hij en zijne equipage aan boord van gemeld schip is opgenomen en verzorgd, zoomede voor de vele hulp hem door de overige alhier aanwezige Nederlandsche gezagvoerders bewezen, ten einde hem in staat te stellen naar zijn vaderland terug te keeren.

(1843) J. H. RUTHERFORD.

Mr. *Isaac Henzell Rutherford*, commander of the late barque *Express* begs to offer his heart felt gratitude unto captain *Teerlink* of the Dutch barque *Weltevreden* and unto Mr. *Botermans*, doctor on board of that ship for the very kind manner in which me and my crew were received on board of his ship and provided for and likewise offers, the sincerest thanks to all the Dutch and Swedish commanders now in the port of Batavia in acknowledgement of the assistence afforded me in the furthering of me home.

(1844) J. H. RUTHERFORD.

Wordt gevraagd ter hoofdplaatse van een der aangenaamste strand-residentiën nabij Batavia, eene gouvernante, geschiktheid bezittende om eenige jonge kinderen te onderrigten in de verschillende vakken van het lager onderwijs, de beginselen van muziek, en vrouwelijke handwerken.

Reflecterenden gelieven zich met *franco* brieven onder initiale Q te adresseren bij de boekhandelaren en boekdrukkers *Lange & Co.* te Batavia. (1881)

NOTICE.

The General Agency and Commission Business, erected at Melbourne, under the firm of *John Theodore Zorn & Co.*, ceased on the 31st October 1854.

JOHN THEODORE ZORN & Co.

BOMBAY (MELBOURNE), 31st *October* 1854. (1882)

Debiteuren aan de vroegere firma *Laugier en Esmiol*, worden beleefdelijk verzocht hun Debet aan die firma te willen aanzuiveren, vóór of uiterlijk den 31sten December dezes jaars, zullende bij wanbetaling het achterstallige geregtelijk worden ingevorderd.

(1883) LAUGIER & ESMIOL,
Liquidateurs.

Houder van het Cognossement aan order over
B. VD. Z. No. 1. 1 kist Bollantaarns,
afgeladen door *J. J. Havelaar, P.Zn.* te Rotterdam, alhier aangebragt met het Ned. schip *Zalt-Bommel*, kapt. *C. J. Juta*, wordt verzocht zich ten spoedigste aan te melden bij de Agenten

(1857) HAAGER & SCHUURMAN.

Op voordeelige voorwaarden

wordt bij eene familie op Java verlangd **een Gouverneur**, geëxamineerd en van de Protestantsche godsdienst, in staat en genegen om zich aan de opvoeding en het onderwijs van een viertal kinderen toe te wijden.

Gehuwd zijnde zal dit bij anders voldoende bekwaamheden geen overwegend bezwaar opleveren.

Adres franco onder lett. A. X. bij den heer *H. M. van Dorp* te Batavia, dan wel poste restante te Soerabaya. (1848)

TONG,

Likdoornsnijder.

Gang Patjenongan. (1260)

LITHOGRAPHIE.

De ondergeteekende berigt, dat bij hem kunnen vervaardigd worden alle soort van **LITHOGRAPHIE**, als: **Handelspapieren**, **Plaatwerk**, **Visite-Kaartjes**, **Etiquetten** voor Wijnen, enz., **met Goud en in Kleuren**, en wat verder daaronder begrepen kan worden.

Door vermeerdering van personeel is hij in staat gesteld alles op de spoedigste wijze af te leveren.

(1667) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, *October* 1854.

Kantoor-Boeken.

PARIJSCH FABRICAAT,

in geheel leder gebonden, in compleete stellen van

Grootboek,	Kopijboek
Journaal,	en
Memoriaal,	Kasboek.

Voorts: **DEBITEUREN BOEKEN**, debet en credit op eene bladzijde, **VERKOOP-**, **FACTUUR-**, **KAS-** en alle andere soorten van **BIJBOEKEN**, voor Handel en Administratie geschikt, in Quarto, Folio, Roijaal, en grootere formaten.

Al deze boeken zijn net gelinieërd, eenvormig en solide gebonden, en geheel ten gemakke van verbruikers ingerigt; het papier is van de zwaarste qualiteit en sterk geglaceerd. De prijzen der differente boeken zijn uiterst billijk genoteerd.

(1898) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

ST. NICOLAAS GESCHENKEN.

Tooverlantaarns, Dianorama's, Microscopen, fraaije Kinderboekjes en Plaatwerken,
voorhanden bij

(1879) H. M. VAN DORP.

Boekhandel van H. M. van Dorp, te Batavia.

Ontvangen:

WET, houdende vaststelling van het Reglement op het beleid der regering in Ned. Indië, toegelicht uit de tusschen de regering en de vertegenwoordiging gewisselde stukken, alsmede de beraadslaging daarover.

Prospectus van het werk: **De Suiker-Cultuur op Java**, door *Fromberg*.

Prospectus en de eerste afleveringen van den **Prachtbijbel**, met 70 keurig bewerkte staalplaten, naar de schilderijen der beroemdste meesters.

(1878)

Tooneel des Oorlogs.

Heden per Mail ontvangen:

I. **Von Struve.** Die English-Französische Politik in der Orientalischen Frage ƒ 3,50.
II. **Noel Ségur.** l'Orient défendu, Relation complète de la Guerre d'Orient, jusqu'a le levée du siége de Silistrie. Illustrée ƒ 5,—.
III. **Mahlman.** Die Burcht von Kronstadt mit Sankt-Petersburg. Colorirt ƒ 3,—.

Te Batavia bij

(1897) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

In den loop dezer maand zal door den ondergeteekende worden uitgegeven:

NED.-IND. ZAK-ALMANAK

en

KANTOOR-ALMANAK

voor 1855,

zullende de eerstgenoemde, behalve den Kalender, inhouden: de Namen der Ambtenaren, geplaatst bij de verschillende Directiën, de Hoofden der Plaatselijke Besturen in Nederlandsch-Indië, en van andere openbare inrigtingen, een Afstandwijzer der verschillende [illegible] op Java, het Tarief [illegible] porten, Uittreksel der Zegel-Ordonnantiën, enz., enz.

(1666) W. BRUINING.

INDISCHE ZAKALMANAK 1855.

ƒ 2,—, Franco 3,—.

KANTOORALMANAK

ƒ 1,—, Onopgeplakt 0,60.

(1756) LANGE & Co.

Passage naar Samarang,

met de bark *Ellen*, kapt. *J. C. Lebert*, om den 24sten dezer te vertrekken. Adres bij

(1846) JOHN PRYCE & Co.

Passage naar Soerabaya

wordt aangeboden met het voor den overvoer van passagiers zoo doelmatig ingerigt Ned. barkschip *Souburg*, kapt. *Evers*, om tegen Zondag den 26 dezer te vertrekken.

Voor informatiën gelieve men zich te wenden tot

de agenten,

(1892) P. LANDBERG & ZOON.

22 November 1854.

Stoomboot *Banda.*

Het vertrek dezer boot naar *Samarang* en *Soerabaya* is bepaald op **Donderdag den 23sten dezer, des morgens ten 8 ure.**

de Agenten,

(1876) B. KOPERSMIT & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend schip *Juno*, kapitein *J. O. Kluin*, uitmuntend tot den overvoer van passagiers ingerigt.

Deze bodem zal in de laatste dagen van December van Pasoeroean door straat Balie vertrekken, en wordt men verzocht zich voor nadere bijzonderheden aldaar te vervoegen bij den Gezagvoerder, te Soerabaya bij de Heeren *Fraser, Eaton & Co.* en alhier bij

de Agenten,

(1895) G. SUERMONDT & Co.

Passagiers naar Nederland

wenschende te vertrekken, gedurende de eerste dagen van December, worden attent gemaakt op de bijzonder gunstige gelegenheid daartoe, met het Nederlandsch fregatschip *Elisabeth Anthonia*, kapitein *J. Jansen*, hebbende een bekwamen doctor en uitmuntende en zeer ruime inrigtingen. Men adressere zich bij

de Agenten,

(1896) HAAGER & SCHUURMAN.

Met het snelzeilend schip, *Graaf Dirk III*, kapitein *C. J. Rotgans*, wordt aan familien dan wel afzonderlijke personen een excellente gelegenheid naar Nederland aangeboden, sullende die bodem half Januarij direct van hier tot vertrek gereed zijn.

Adres bij de Agenten

(1900) G. SUERMONDT & Co.

BATAVIA.

In den namiddag van gisteren, (21 Nov.) kwam alhier ter reede aan het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, kapt *Deighton*, medebrengende de laatste berigten uit Europa. De bij deze gelegenheid ontvangen tijdingen loopen uit Nederland tot den 8sten, uit Engeland tot den 9den en van Maltha tot den 14den October. Wij haasten ons weder onzen lezers het belangrijkste uit de, bij deze gelegenheid ontvangen, brieven en nieuwsbladen mede te deelen.

DE OOSTERSCHE KWESTIE
en
HET TOONEEL VAN DEN OORLOG.

Slechts ééne enkele zaak houdt op dit oogenblik de algemeene aandacht op zich gevestigd: het is de expeditie der Franschen, Engelschen en Turken naar de Krim. Geen wonder ook, als men het hooge gewigt van die onderneming nagaat en de reusachtige schaal, waarop zij is aangelegd. Men kan zich dus de sensatie denken, welke het berigt, dat de expeditie volkomen geslaagd en het sterke Sebastopol in handen der geallieerden gevallen was, in Europa gemaakt heeft. Dit was vooral het geval door de bijzonderheden, waarmede die verovering werd gezegd gepaard te zijn gegaan. Sebastopol — zoo luidden de eerste dépêches namelijk — was weinige dagen na de ontscheping der troepen genomen, ten gevolge van twee bloedige gevechten, de bestorming van de hoogten die de stad beheerschen, het springen van het fort Constantijn en de verovering van al de overige forten. De Russen, zoo heette het al verder, verloren 18.000 man aan dooden en gewonden, 22 000 gaven zich over; zes Russische linieschepen werden verbrand en prins Mentchikoff, die met de rest van het garnizoen in de binnenhaven van Sebastopol was teruggetrokken, dreigde de geheele vloot in de lucht te zullen laten vliegen, zoo de aanval werd voortgezet. Men had hem daarop 6 uren bedenktijd toegestaan, met aanmaning, in naam der [illegible], om zich over te geven. Eene dépêche uit Weenen, van 4 dezer, voegde bij dit alles, dat de prins zich werkelijk overgegeven had.

En al deze berigten volgden elkander zóó snel, zóó overeenstemmend op, dat omtrent hunne echtheid schier geen twijfel scheen te bestaan. Wel baarde eene zoo spoedige overwinning bij velen eenigen twijfel, maar er was toch niets onwaarschijnlijks in de wijze, waarop dit alles werd voorgesteld.

En echter heeft de dag van 5 dezer al die bijzonderheden van het schitterendste wapenfeit, dat de geschiedenis welligt had aan te wijzen, op losse schroeven gesteld, zoo niet geheel gelogenstraft; want het is nu uitgemaakt, dat Sebastopol den 28sten September — dus twee dagen nadat de val der vesting moest hebben plaats gehad — nog in de magt der Russen was; dat de geallieerden toen nog eenige mijlen van Sebastopol stonden, dat Mentchikoff nog met 20,000 man te velde was en dat versterkingen in aantogt waren. Het eenige, wat tot nu toe officieel bevestigd werd, is, dat de verbondenen bij de rivier de Alma den Russen een bloedigen slag geleverd en hen tot den terugtogt gedwongen hebben, waarbij de eersten echter zware verliezen geleden hebben, wordende het verlies der Engelschen op 1895 soldaten, 96 officieren en 114 onderofficieren en dat der Franschen op 1400 soldaten en 60 officieren begroot. Ook werden de generaals Canrobert en Thomas bij die gelegenheid gewond. Dat de Russen in dien slag, die circa 3 uren duurde, mede zware verliezen geleden hebben, behoeft niede geen betoog; de generaal Chomatoff sneuvelde. Den 25sten Septemb. waren reeds 6 stoombooten met gekwetsten uit de Krim te Constantinopel aangekomen, waaronder een Russische generaal. Die overwinning is echter ook alles wat met eenige zekerheid kan gemeld worden. Overigens berusten ook bovenstaande bijzonderheden op telegrafische dépêches, van welke de meerdere of mindere naauwkeurigheid eerst later zal moeten blijken.

Wat boven alle bedenking verheven schijnt is, dat de landing met het beste gevolg is bekroond geworden; en daar alles wat tot deze expeditie betrekking heeft, van het hoogste belang is, laten wij hier het verhaal daarvan, zoo als de *Times* dat mededeelt, volgen:

Van den vijand was nergens een spoor te zien; doch reeds lang voor dat de eerste boot der Franschen door de branding den oever genaderd was, had men met den verrekijker een Russisch officier te paard gezien, die door drie kozakken gevolgd werd. Daar hij te naauwernood 1100 yards van ons verwijderd was, kon men zijne bewegingen goed nagaan. Hij reed bedaard voort en scheen aanteekeningen in zijn zakboekje te maken. Hij gedroeg zich zeer dapper, want toen de Franschen reeds aan land waren, bleef hij nog een uur lang binnen het bereik hunner bukses. Het zoude ook jammer geweest zijn, dat een kogel hem gedood had, want het is niet meer dan billijk, dat zijn meester uit officieele bron verneemt, hoe onze Armada er uit ziet.

Ondertusschen naderden onze booten den oever en zetten onze lieden aan wal. De Rus bleef nog altijd teekenen of schrijven. Daar wees een der kozakken naar een weg langs de klippen. Wij zagen

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 22 November 1854, No. 93.

naar het punt, werwaarts hij wees, en het was niemand anders dan sir Georges Brown, die alleen met den generaal-kwartiermeester Airey dien weg beklom. De kozakken zagen begeerig naar de beide officieren uit. Sir Georges Brown wist niet, dat hij in zulk gevaarlijk gezelschap was. De officier was van zijn paard gestegen en was voorzigtig rondom de klip geslopen; ook de beide generaals waren uit ons gezigt verdwenen. Daar hoorden wij plotseling eenige buksschoten en zagen spoedig daarop de beide kozakken pijlsnel wegrijden. Sir Georges, zoo hoorden wij later, was bijna door hen gevangen genomen; de kozakken waren op hem toegesprongen; hij liep wat hij loopen konde; tot zijn geluk waren hem eenige fusiliers gevolgd; zij schoten op de kozakken, en joegen hen op de vlugt.

Regelmatig, even als bij gewone manoeuvres, werden de divisien aan wal gebragt. Des middags van denzelfden dag ging het buitengewoon levendig toe op dit strand, waar vroeger slechts zeemeeuwen gehuisvest hadden. Overal blinkende bajonetten, glimmende schakots, overal geroep en geschreeuw.

Belangwekkend was het te zien, hoe de compagnien uit de grootere transportschepen in de booten stegen. Vooraan de officieren met hunne randsels, waarin 4½ pond gezouten vleesch en even zooveel brood, op den rug. Dit was het rantsoen voor drie dagen. Buitendien had elk officier een mantel om het lijf gerold, een houten waterflesch, zooveel onderkleederen als hij bergen kon en meestal een revolver (pistool met vijf of zes loopen). De manschappen droegen ongeveer hetzelfde; buitendien een deken, hun kookgereedschap, de noodige ammunitie en hun geweer. Aldus klommen zij de scheepsladders af; onder en boven de ladder stonden matrozen om hen te helpen, deze namen de soldaten het geweer en den randsel af en legden die in de booten, zoo voorzigtig als of het glaswerk was, terwijl zij de landrotten vermaanden niet bang voor het water te zijn. Genoeg, janmaat behandelde de soldaten, die hij aan land zoo gaarne duchtig afklopt, thans, nu zij op zee aan zijne hoede waren toevertrouwd, als groote onmondige kinderen, die niet alleen kunnen staan en gaan. Even vriendschappelijk hielp hij hen uit de booten aan wal. En toen de artillerie met de kanonnen aan de beurt kwam, moesten de pikbroeken weder bijspringen en een twaalftal dier stevige knapen sleepten een stuk geschut voort, dat evenveel paarden ter naauwernood voort hadden kunnen krijgen. Hoe zwaar die menschen werkten laat zich ter naauwernood begrijpen.

Ten 1 ure waren de meeste regimenten der ligte divisie reeds op den heuvel gekomen, en op marsch naar een dorp in de nabijheid, waarvan de voorhoede van den linkervleugel der Franschen reeds was aangekomen. Het 2 bataillon der brigade Jagers, vormde de voorhoede, de artillerie de achterhoede. Om dezen tijd begon het hevig te regenen. De hertog van Cambridge voerde thans zijne brigade aan, de meeste officieren waren zonder hunne paarden, daar deze nog aan boord waren. Zij wachtten geruimen tijd aan het strand op kruidvaatjes zittende. Nog erger was het gesteld met de geneesheeren, daar de medicijnkisten nog niet ontscheept waren, en menigeen wachtte te vergeefs op geneesmiddelen. De verwarring was vrij algemeen, hetgeen men zocht was niet te vinden, hoewel men aan elke divisie hare verzamelplaats aan den oever door vlaggestokken van allerlei aard had aangewezen. Kort vóór 2 ure kwam generaal Rose uit het Engelsche leger om ons te melden, dat al de Fransche troepen geland waren. Dit was evenwel het geval niet. De Franschen waren niets verder gevorderd dan wij. De ontscheping werd tot laat na zons-ondergang voortgezet. Een gedeelte der 3 en 4 divisie moest den nacht aan het strand doorbrengen.

Over het geheel zagen de regimenten er zeer goed uit. De zeereis en de verandering van lucht hadden blijkbaar veel goed gedaan.

De bevolking is bepaaldelijk ten onzen gunste gestemd. In den beginne waren zij natuurlijk schuw, doch nog voordat de dag ten einde spoedde, kwamen zij nader bij en boden hoornzee, schapen en groenten ten verkoop aan. Hunne karren of arabes behielden wij tegen goede betaling, en zij waren daarover zoo verheugd, dat zij beloofden er morgen meer te brengen. De mannen, — vrouwen zagen wij niet — zijn van zuiver Tartaarsch ras, hoekige gestalten, ingedrukte neus en kleine oogen. Zij dragen katoenen tulbanden en bnizen van schapenvellen, met de ruwe zijde naar buiten. Zij spreken slecht Turksch en geven gaarne inlichtingen omtrent de Russen, die hen zorgvuldig hebben ontwapend. Eene deputatie uit hun midden vervoegde zich bij lord Raglan, om van hem geweren en buskruid te verzoeken. Een dier lieden haalde bij die gelegenheid een snuifje kruid uit een geheimen zak en vroeg met een onbetaalbaar ernstig gelaat, of ons kruid ook zoo was. Zij verzekeren, dat Sebastopol mijlen ver ondermijnd is, doch dat verhaalt men van elke Russische vesting, en zijn de mijnen niet beter aangelegd dan die voor Silistria, dan behoeft men zich zoo ongerust niet te maken. Verder verhalen zij, dat Sebastopol 20,000 soldaten en matrozen aan de cholera verloren heeft, alsmede dat men voornemens is de matrozen op de muren der vesting te bezigen. Het garnizoen schatten zij op 40.000 man en de massa troepen, die tusschen onze positie en de vesting gebezigd kunnen worden, op hoogstens 15,000 man.

Terwijl de ontscheping bewerkstelligd werd, kwam eene verkenningsstoomboot aan, met het berigt dat ongeveer 8 mijlen zuidelijker, een versterkt Russisch kamp aan den oever zigtbaar was. De *Sampson*, *Fury* en *Vesuvius* met 3 Fransche stoombooten voeren terstond naar de aangeduide plaats en vonden werkelijk op een mijl van den oever, een kamp van 6000 Russen. De stoombooten openden haar vuur op 3000 yards afstand, doch de Franschen, evenmin als de *Fury* en *Vesuvius*, rigtten hunne schoten juist, de *Sampson* daarentegen wierp de eene bom na de andere midden onder de tenten. Na een uur waren zij vernield en de soldaten naar alle rigtingen uiteengedreven. Morgen gaan deze stoombooten naar Sebastopol om voor de haven te kruisen. De *Retribution* begeeft zich naar Eupatoria, dat een belangrijk dépôt kan worden, overigens moet aldaar eene groote voorraad steenkolen voorhanden zijn.

Den afgeloopen nacht, zoo gaat de briefschrijver onder dagteekening van den 15 September voort, zullen de meesten onzer hun leven lang onthouden. Nog zelden hebben immers 27.000 Engelschen zulk een ellendigen nacht doorgebragt als deze. Van middernacht tot 's morgens aanhoudend hevige wind en regen en dat onder den vrijen hemel, zonder schuilplaats, zonder tenten. Men verbeelde zich de oude generaals en lords en jonge heeren in den plasregen op het strand liggen, onder doornatte dekens, zonder vuur, zonder grog, zonder uitzigt op een warm ontbijt, op eene verandering van kleederen. Sir George Brown sliep onder een omgevallen kar, de hertog van Cambridge had eene dergelijke slaapzaal. Sir de Lacy Evans was de eenige generaal, die voorzigtig genoeg geweest was, eene tent voor zich zelf mede te nemen. Daarbij komt nog, dat de wind heden nog zoo sterk uit het westen waait, dat ten gevolge van de hevige branding de ontscheping der artillerie en kavallerie heden wel uitgesteld zal worden. Men dacht reeds aan eene ontscheping er van te Eupatoria, dat eene haven heeft, doch men gaf het plan later op, toen de wind verminderde. Eindelijk werd het sein tot het ontschepen der paarden gegeven, ongelukkigerwijs ging menig fraai dier daarbij verloren. Het zeevolk, dat zich anders al heel dapper waant, wanneer het aan wal een paard durft strelen, deed hier ook al het mogelijke dat in zijn bereik was. Over het geheel hebben wij hier niet meer dan 1000 paarden ter beschikking, de paarden der kommanderende officieren en adjudanten medegerekend. De paarden hadden zich overigens op zee goed gehouden en zullen op het vasteland spoedig op hun oude doen komen. Eindelijk werd tot het ontschepen der tenten het sein gegeven en daar het lijden van den afgeloopen nacht nog versch in het geheugen lag, kwam iedereen in de weer om de behulpzame hand te bieden bij het uitpakken. Onze geallieerden, de Franschen en Turken waren zoo slim geweest, reeds gisteren hunne tenten aan wal te brengen. Op onze lieden heeft het bivouac in den regen reeds nadeeligen invloed uitgeoefend. Velen zijn ziek geworden en een officier van het 23 regiment is reeds gestorven.

Heden is besloten eene bezetting in Eupatoria te leggen; kapitein Brook met 500 marinesoldaten is tot dat doel derwaarts gezonden.

Den volgenden dag (16 Sept.), schrijft de correspondent als volgt: De ontscheping der kavallerie duurt voort, Lord Cardigan deed heden eene verkenning op een afstand van 25 Engelsche mijlen zonder een enkelen kozak te zien. Wij hebben gebrek aan water. De paarden hebben sedert 30 uren niets te drinken gehad. Nog moet ik van een verschrikkelijk tooneel gewagen. Aan al de schepen was geseind, dat zij hunne zieken aan boord van de *Kangaroo* moesten brengen. Vóór dat het avond was, bevonden zich daar reeds 1500 zieken opeengehoopt. Den geheelen dag door had de *Kangaroo* het sein geheschen, dat men hem geen meer moest zenden, want dat het schip in gevaarvollen toestand verkeerde, doch eerst tegen den avond werden de zieken op andere schepen overgebragt. Velen waren intusschen gestorven. Zooveel is zeker, dat het op de schepen en bij de landingstroepen aan geneesheeren ontbreekt. Ik zelf zag lieden in het kamp, op marsch, aan den oever sterven uit gebrek aan geneeskundige hulp.

Van voedingsmiddelen hebben wij thans overvloed. Gisteren werden 60 met meel beladen en naar Sebastopol bestemde arabas opgevangen. Voorraad en paarden worden bij ons ter markt gebragt en de mannen bieden ons hunne dienst aan. Het landvolk stelt vertrouwen in ons. Ik wenschte, dat onze geallieerden, de Franschen, zich even goed gedroegen als wij. Dit is echter het geval niet. Het dorp, waar onze ligte divisie stond, werd gisteren door een hoop hunner maraudeurs uitgeplunderd, waarbij gruwelijk dingen moeten zijn geschied. Ook heden zagen wij, hoe een hoop spahis een paar honderd schapen met geweld voor zich uitdreef, alsook een paar kameelen met koren beladen. Zij hadden hunne officieren bij zich. Zulke strooptogten moeten vroeger of later slechte gevolgen hebben en zullen de inboorlingen van onze markt verjagen. Bij onze soldaten en bij de Turken zijn zulke gewelddadigheden niet gepleegd. Wij koopen hier 25 eijeren voor 30 centen; een goede kip voor evenveel; een kalkoensche haan voor 90 centen, een schaap voor 60 centen. Dit zijn de prijzen in de omliggende dorpen en de landlieden brengen zeer gaarne een en ander aan den man.

Heden (18 Sept.) zijn verschillende schepen afgezonden, om de reserve infanterie en kavallerie uit Constantinopel en Varna af te halen. Het ontscheepte leger zal waarschijnlijk binnen de eerste twee dagen niet oprukken, hoewel men gebrek aan water heeft. Wij hebben thans meer overvloed aan wijn dan aan drinkwater. Het laatste moet 4 mijlen ver gehaald worden en het is bijna ondrinkbaar. Gisteren avond hadden wij een valsch alarm; men zeide namelijk dat verschillende Fransche maraudeurs door stroopende kozakken waren opgeligt. De gezondheidstoestand op de vloot is vrij goed. Overal heerscht de beste geest, de grootste strijdlust en een bepaald vertrouwen op de zege. De geestdrift op de vloot voor sir Edmund Lyons is bovenal groot. Hem alleen dankt men de uitrusting en leiding der expeditie, de gelukkige ontscheping van het leger. Van admiraal Dundas spreekt men niet. Hij moet nog toonen wie hij is, wanneer hij werkelijk het kommando op zich genomen zal hebben. Het belegeringsmaterieel blijft nog aan boord en zal aan de monding der Belbek, eene Duitsche mijl van Sebastopol, ontscheept worden.

Hoewel het nu uitgemaakt is, dat Sebastopol den 28 Sept. nog niet genomen was, blijkt echter én uit den *Moniteur* én uit verschillende dépêches, zoo uit Weenen als uit Marseille, dat de geallieerden hunne operatien tegen de vesting steeds met een goed gevolg bekroond gezien hebben. De vereenigde armee bevond zich op den 28, na verschillende gevechten, ten noorden van Sebastopol, op den linkeroever van den Belbek, ongeveer anderhalve mijl van die plaats; ter zelfder tijd bezette zij de haven van Balaklava, omstreeks 4 mijlen ten Zuiden van Sebastopol, sluitende alzoo de vesting ten Noorden en ten Zuiden in. Het is ook te Balaklava dat het belegerings geschut is ontscheept en waar de basis der operatien was. De *Moniteur* doet opmerken, dat de bezetting van dit punt eene zaak van groot gewigt is, aangezien de troepen daar de gemeenschap met de vloot kunnen onderhouden en dewijl van daar een weg naar Sebastopol leidt, die ook voor het zwaar geschut bruikbaar is. Prins *Menchikoff* had zich toenmaals nog niet op de stad teruggetrokken, maar stond met 20.000 man te Baktchiserai om daar versterkingen af te wachten. Eene depeche uit Marseille, meldende de aankomst van de *Fury*, met tijdingen uit de Krim van 27 Sept., voegt bij dit alles nog, dat op dat tijdstip de verovering van de tweede linie der buitenwerken werd gemeld en dat de stad geheel ingesloten was.

Of de troepen, welke te Balaklava eene stelling hebben ingenomen, daar, om Sebastopol heen, van het punt der onscheping aan het Oude Fort, zijn aangekomen, dan wel of men daaronder de reserve verstaan moet, die van Varna ontboden was, is bij gemis aan meer naauwkeurige berigten onzeker.

Men verzekert dat talrijke versterkingen uit Frankrijk en Engeland naar de Krim gezonden zullen worden.

Een heden (7 Oct.) ontvangen dépêche behelst een rapport van generaal *St. Arnaud* over het gevecht bij de rivier Alma. De Russische strijdmagt telde 6000 man cavallerie en 180 stukken geschut. Het was des morgens ten 6 ure dat de divisie Bosquet met 8 Turksche bataillons den linker vleugel der Russen omsingelde en zijn batterijen omtrok; de Engelschen volvoerden hunne beweging op den linker vleugel en de Franschen in het centrum, met goed gevolg; de geheele linie strekte zich ter lengte van eene mijl uit. De divisie Napoleon trok de Alma over zonder een schot te doen, onder het vuur der Russen; na 4½ uur waren de geallieerden overal zegevierende op de hoogten, en overvleugelden den linkervleugel der Russen, die nu niet meer aftrokken, maar de vlugt namen. De soldaten wierpen wapens en ransels weg, om te gemakkelijker te kunnen loopen. Prins *Menchikoff* had eene sterkere cavallerie. De tent van den maarschalk *St. Arnaud* stond weldra op de plaats waar kort te voren die van prins *Menchikoff* gestaan had, waar men een rijtuig vond, waarin een portefeuille was, bevattende al zijne correspondentien. De Engelschen verloren 1500 en de Franschen 256 officieren en soldaten aan dooden en 1033 aan gewonden.

Eene nog later ontvangene dépèche uit Weenen, mede van heden, meldt dat de maarschalk *St. Arnaud* aan de cholera overleden was op de reis van Eupatoria naar Constantinopel (de maarschalk was steeds ongesteld) en dat de generaal *Canrobert* het commando op zich genomen had. Sebastopol was den 29 geheel ingesloten.

Laatste Berigten.

☞ Van Maltha schrijft men, onder dagteekening van 11 Oct., dat men aldaar een particulier berigt ontvangen had, dat Sebastopol was ingenomen. Men verhaalt dat de schepen te Spithead allen met vlaggen, ter viering van deze heugchelijke overwinning — waarvan de tijding per telegraaf ontvangen was, — bedekt waren. 20,000 Russen zijn met 200 kanonnen, 6 linieschepen, eenige fregatten, enz. gevangen genomen. Een soortgelijk gerucht werd ons met de stoomboot van Marseille en, eenige dagen vroeger, met een schroefboot van Smyrna aangebragt, welker gezagvoerder, bij de monding van de baai van Smyrna, eene Oostenrijksche stoomboot van Constantinopel ontmoette, welke de inneming van Sebastopol op den 25 signaleerde. Vele personen twijfelen hier echter aan de juistheid van dit berigt, hetwelk echter, als zijnde ons van drie verschillende zijden, te weten, Smyrna, Rijde en Marseille, geworden, met de waarheid overeenkomstig wezen kan.

Maltha, 12 Oct. H. M. stoomschip *Fury* kwam heden morgen van Marseille hier aan en vertrok, na het innemen van steenkolen, naar het Oosten. Het bragt de tijding mede, dat de vloot last ontvangen had, met den meesten spoed naar de Baltische Zee terug te varen en dat tot het bombardement van Kroonstadt besloten is, welke vesting men voor het digtgaan der zee als neembaar beschouwt.

— *Omar pacha* is, aan het hoofd van 50,000 man, de Russische provincie Bessarabia binnen getrokken. Men zegt dat de Russen naar den Dnieper terug trekken.

De Russische generaals Tchelkanoff en Gorkinoff, die in den slag bij Alma gewond en gevangen genomen werden, zijn aan boord van H. M. stoomschip *Banshee* te Constantinopel aangekomen. De laatste is in het Fransche hospitaal opgenomen, doch generaal Tchelkanoff stierf onmiddelijk na zijne aankomst, en zijne overblijfselen zijn door een aantal officieren der drie legers grafwaarts gebragt. Hij werd in de Grieksche kerk te Scutarie begraven. Onder de gevangenen bevinden zich nog twee Russische generaals, welke naar Maltha zullen worden overgebragt.

Van Marseille schrijft men, dat een groot aantal stoomschepen aldaar worden verzameld, om een nieuw transport troepen naar de Zwarte Zee over te brengen.

Het stoffelijk overschot van den maarschalk St. Arnaud is, aan boord van een fregatschip, naar Frankrijk gezonden.

— Van Alexandrie wordt ons, onder dagteekening van 17 October, geschreven, dat de vereenigde legers de Russen te Belbec (in de Krim) den slag hebben aangeboden, die door hen ontdoken werd, hebbende zij hunne toevlugt achter de wallen van Sebastopol genomen.

De artillerie der Vereenigde magten stond gereed met het bombardement van Sebastopol een aanvang te maken, doch heeft den Russen 48 uren tijd gegeven, om op den eisch tot overgave der stad te antwoorden.

— De Maltha Mail behelst een uit de *Mediterraneo* overgenomen berigt, dat het vereenigd leger Kaffa heeft bemagtigd en voornemens was, na de inname van Sebastopol, Anapa en Odessa aan te vallen.

Men verhaalt echter, dat Anapa door de Russen verbrand is en dat eenige dorpen aan den oever van die rivier Alma in dat lot hebben gedeeld. Ook wil men, dat 20,000 man, onder bevel van de generaals Osten Sacken en Luders van Odessa naar de Krim gezonden zijn.

NEDERLAND.

Te Schiedam hebben betreurenswaardige gebeurtenissen plaats gegrepen, die op het onderstaande nederkomen:

Een melkboer *J. v. D.* genaamd, werd door zijne vrouw verdacht, in eene verboden betrekking te staan tot de jongste der dienstboden, een meisje van omstreeks 14 jaren. Op zekeren dag, nu ruim 4 weken geleden, meende de vrouw bijzondere reden te hebben, op haar echtvriend ontevreden te zijn, vermits hij gevonden was in een afgezonderd gedeelte van hunne woning met het meisje kaas te keeren. De vrouw deed hare verwijtingen deswege zoo luide, dat het gemeen er kennis van kreeg. Al spoedig maakte de speculatiegeest hiervan gebruik en werd de vermeende misdaad van den melkboer in den vorm van straatliedjes aan het volk medegedeeld. Het gevolg hiervan was, dat de melkboer des avonds door een groot getal straatjongens en niet minder meiden of vrouwen, met gezang en geschreeuw werd te huis gebragt.

Maandag avond (den 4den September) was de pret met den melkboer wel het ergst en hadden ook volwassen personen daaraan deel genomen.

Dingsdag avond begon de verzameling van groot en klein op nieuw, hetgeen de melkboer deed besluiten de hulp der politie in te roepen. Werkelijk bemoeide de politie zich met de zaak, dreef de menigte uiteen, en werden twee jongens, die wel als de belhamels beschouwd konden worden, gevat. Het gemeen echter raakte nu opgewonden en, zoo als het bij dergelijke gelegenheden schier altoos gaat, het wilde de jongens weder bevrijden. Hieruit ontstonden worstelingen waarbij de politiedienaren, wier getal intusschen verdubbeld was, van hunne wapenen gebruik moesten maken. Dit verhinderde echter niet dat een dier jongens, werkelijk aan de magt der politie werd ontrukt, terwijl daarentegen een volwassen persoon, die zich zeer op den voorgrond had geplaatst, met geweld werd gevat. Bij deze worstelingen werd een agent mishandeld en de wettige overheid uitgejouwd. Ten ongeveer 11 ure zakte het volk af en werd het langzamerhand rustig.

Woensdag avond had weder een oploop plaats, die zich ditmaal niet tot den melkboer bepaalde, maar ook eene vertakking had op het Spinhuispad, waar eene godsdienstige voorlezing gehouden werd. Het gelukte echter de politie de volkmenigte bij den boer in bedwang te houden, terwijl de burgemeester, de heer *Knappert*, zich in persoon naar het Spinhuispad begaf en het volk tot rust vermaande en naar zijne haardsteden verwees. Ofschoon deze aanmaning op dit oogenblik niet werd gehoorzaamd, en het volk eer een toon van meesterschap aannam, hadden er dien avond nogthans geene ongeregeldheden plaats.

Donderdag avond verspreidde zich het gerucht, dat men de bakkers zou gaan bezoeken en tot afslaan van het brood dwingen, en werkelijk verzamelde zich eene groote volksmenigte voor het huis van den bakker *de Lange*. De burgemeester, de kommandant van de schutterij en de commissaris van politie bevonden zich spoedig op deze plaats en vermaanden tot rust; de bakker sloot inmiddels zijne vensters en voorloopig werd hier dan ook geen geweld gepleegd. Toen echter trok de menigte naar bakker *de Kroes* en wierp er de glazen in. Dit lot ondergingen daarna alle bakkers, met uitzondering van eene weduwe en van een bakker, wiens vrouw in het kraambed lag. De politie, die geene moeite spaarde om de rust te herstellen, arresteerde weder twee jongens. Deze arrestatie had weder hetzelfde gevolg; het gemeen werd woedend en ontzette een der knapen, terwijl de andere op het stadhuis werd gebragt. Maar ook deze wilde men losgelaten hebben en toen de houding der volksmassa nog dreigender werd, besloot men toe te geven en de jongen werd losgelaten en door het volk met gejuich ontvangen. Burgemeester en Wethouders, benevens een hoofd-officier van de schutterij hadden zich middelerwijl onder het volk begeven, dat ten ongeveer 11 ure weder uiteen ging, zonder verder eenige rustverstoring te weeg te brengen.

Vrijdag voormiddag was het stedelijk bestuur vroegtijdig vergaderd en werd besloten de assistentie der gewapende magt in de roepen. Ook begaven zich de gezamenlijke bakkers naar gemeld bestuur, om vergoeding te eischen voor de hun berokkende schade. Nog denzelfden middag werd de prijs van het brood met 2 cents verlaagd en werd van wege Burgemeester en Wethouders de volgende publicatie afgekondigd:

» *Medeburgers!*

Het rustig en bezadigd karakter, dat de burgerij van Schiedam steeds pleegt aan den dag te leggen, de zucht tot handhaving der orde, waardoor zij zich onderscheidt, zijn gisteren avond jammerlijk verstoord. Eene volksbeweging, die in den beginne niets verontrustends had, is tot baldadig geweld overgeslagen. Ieder weldenkende zal dit afkeuren, ieder welgezinde moet wenschen, dat de vereischte maatregelen tot beteugeling genomen worden. Aan billijke bezwaren, waar die mogten bestaan, kunnen gemeen overleg, ernst en kalmte te gemoet komen; woest geweld mag in geen geval worden geduld, maar moet, des noods met kracht en klem worden gebreideld. Grievend leed zou het ons zijn, zoo wij gedrongen werden om daar toe te besluiten, en wij achten ons verpligt om alle beschikbare middelen aan te wenden, die strekken kunnen om het te voorkomen. Daartoe kan inzonderheid, van de zijde der ingezetenen, ook dienen, dat allen, die niet op eenigerlei wijze in de taakbare, niet alleen met de wet maar ook met het waarachtig belang van alle ingezetenen strijdige handelingen deelnemen, zich onthouden van zamenscholing en zelfs zonder noodzakelijkheid, in het bijzonder gedurende den avond, hunne woningen niet verlaten. Daardoor zullen de schuldigen blijken too min talrijk te wezen, als ze inderdaad zijn, en gemakkelijker binnen de betamelijke grenzen terug gebragt kunnen worden, terwijl de onschuldigen zich zullen behoeden voor de gevaren, waaraan zij zich anders blootstellen. Ernstig en dringend wordt derhalve een ieder aangemaand om zich dienovereenkomstig te gedragen.”

Aan het verzoek van Burgemeester en Wethouders werd door de militaire magt onmiddellijk gevolg gegeven en ten 5 ure rukte een detachement van 60 man, van het 6de reg. infanterie, onder kommando van den kapitein *Franken*, uit Delft, de stad binnen. Dit detachement marcheerde naar de markt en vervolgens naar den Doele. Middelerwijl kwam ook de 1ste komp. der dienstd. schutterij, onder bevel van kapt. *Kerdel*, bij de Beurs, onder de wapenen. Ten 8 ure verscheen het detachement militairen op de markt en werd het kommando gegeven om de geweren te laden. Ofschoon er veel volk op de been was, bleef het tot dus ver volkomen rustig. Later verscheen ook de schutterij op de markt en tegelijk vermeerderde de menschenmassa ontzettend. Het volk begon nu te zingen en te schreeuwen, en niet onduidelijk bleek hun plan, om de aardappelenkoopers en voornamelijk een, die op den Dam woonachtig is, een bezoek te gaan brengen. De militaire magt was intusschen in patrouilles verdeeld, en ging de stad doorkruisen. Een dezer patrouilles, 20 man sterk onder bevelen van den sergeant *Vastenou*, ontmoette eene volksmassa op de Sluisbrug. De bevelvoerder sommeerde hen, om uiteen te gaan, doch deze sommatie werd met gejouw en hoera's! beantwoord. Nadat het mogelijke beproefd en onvoldoende bevonden was, om het volk te verwijderen, liet de bevelvoerder het volk met geveld geweer uiteendrijven, waardoor de Kruisstraat werd ontruimd. Men zegt, dat hierbij een man gekwetst raakte, die aan de gevolgen bereids zou overleden zijn. Aan de markt echter had het gepeupel weder post gevat en begon met de steenen te werpen, van een aldaar in aanbouw zijnde huis, en werd ook een der officieren herhaaldelijk geraakt. Een daar liggende hoop steenen werd insgelijks met geweld onder bereik der gewapende magt gebragt. Het gelukte echter de markt af te zetten en werden alle passerende personen in het oog gehouden. Ten half 10 ure arriveerden 25 man rijdende artillerie, die ook dadelijk door de stad patrouilleerden, om het volk, dat overal opgehoopt was, uit een te drijven. Ten 11 ure reed een artillerist nog door meerderen gevolgd, den Dam op, toen zijn paard op eens door een manspersoon, met een mes gewapend, in de borst gestoken werd. Het schijnt dat de ruiter deze laffe daad niet dadelijk heeft opgemerkt, althans hij reed nog eenige minuten voort en toen viel het paard dood onder hem neder. De dader schijnt naar huis en naar bed gegaan te zijn, althans men heeft iemand, wien men daarvoor houdt, van het bed geligt en in de onderkleederen in verzekerde bewaring gebragt. Ten 1 ure was de rust hersteld en zijn militairen en schutterij ingerukt.

Er hebben een aantal arrestatien plaats gehad.

Den volgenden dag rukten nog 55 man rijdende artillerie, onder bevel van kapitein *van Pestal*, en eene versterking infanterie van 60 man de stad binnen. Ook kwam de kanonneerboot No. 24 op de rivier voor de stad; doch deze vertrok weder toen de kommandant, luitenant t/z. 1 kl. *de Jonge*, overtuigd was, dat hij des gevorderd de havens der stad kon bereiken.

Door de voortreffelijke maatregelen der militaire magt werd de rust verder volkomen gehandhaafd en alle pogingen om deze te verstoren met nadruk te keer gegaan.

De stad werd herhaaldelijk door den provincialen kommandant, den generaal-majoor *Duycker*, bezocht. Ook de buitengewone adjudant van Z. M. den koning, de majoor *Kock*, kwam uit het kamp bij Zeyst van wege Z. M. van den staat van zaken kennis nemen.

Men bleef voortdurend arrestatien bewerkstelligen en ijverig werd het onderzoek voortgezet, of en door wie er geld onder het volk is rondgedeeld, omdat er eenig vermoeden bestaat dat dit geschied is. Dat men herhaaldelijk gepoogd heeft brand te stichten, bevestigt zich, o. a. aan den houtzaagmolen van de HH. *Zweyker*, *Zoetmulder* en *Prins*, voor welken eenige duizende guldens aan gezaagd hout lag, heeft men vuur onder de krullen gevonden, dat noodwendig van de waterzijde moet zijn aangebragt. Had de ontdekking niet oogenblikkelijk plaats gehad, dan waren vijf minuten later, hout, molen en loods, eene prooi der vlammen geworden.

Aan beide kommandanten wordt te Schiedam te regt onverdeelde hulde gebragt voor de wijze, waarop zij zich van hunne moeijelijke taak gekweten en verdere onheilen voorkomen of geweerd hebben.

Ook de schutterij en politie kweten zich met eervollen ijver.

De majoor kommandant der schutterij, de heer *Roelants*, die reeds eenigen tijd geleden zijn ontslag als zoodanig had verzocht, zal op uitnoodiging van het gouvernement, uitgelokt door het corps officieren, die betrekking nog eenigen tijd blijven waarnemen. Deze heer, aan dat verzoek toegegeven hebbende, heeft daarvoor eene vleijende dankbetuiging van wege Z. M. ontvangen.

De rust genoegzaam verzekerd zijnde, is op Zondag den 17den de artillerie naar de residentie vertrokken en op Maandag den 18den de infanterie naar zijn garnizoen te Delft teruggekeerd.

De burgermeester heeft bij publicatie van den 16den dezer bereids het verbod opgeheven, dat geene vereenigingen op de openbare straat van meer dan drie personen mogen plaats hebben.

— Latere berigten dd. 8 October melden:

De gemeenteraad te Schiedam heeft tot bestrijding der kosten, veroorzaakt ten gevolge van de dezer dagen plaats gehad hebbende onrustige bewegingen en wanordelijkheden, en welke geraamd zijn op *f* 10,000,—, besloten van het ten name dier gemeente, op het grootboek der 2½ pCt rentende nationale werkelijke schuld, ingeschreven kapitaal, eene som van *f* 17,000,—, te doen afschrijven en te gelde maken.

Z. M. heeft den burgemeester van Schiedam, *L. Knappert*, den kapitein *Francke*, den 2 luitenant *Kempers*, beide van de infanterie, en den luitenant der rijdende artillerie *Taets van Amerongen*, wegens hun gedrag bij de ongeregeldheden te Schiedam, benoemd tot ridders der orde van den eikenkroon en tevens aan den sergeant *Vastenow*, die zich bij die gelegenheid insgelijks verdienstelijk heeft gekweten, een gouden horologie vereerd.

ENGELAND.

Londen, 16 Sept. Kapitein *Tyler* heeft in deze week eenige proeven op den Brightonschen spoorweg genomen, ten einde te onderzoeken in welk een tijdsverloop het mogelijk is een trein in zijne volste vaart te stoppen. Die proeven hebben plaats gehad door behulp van alle bekende middelen, zoo als het laten uitvliegen van den stoom, het uitwerpen van ankers en kouters, langs de rails in den grond vasthakende. Een trein, gaande met de vlugheid van een Engelsche mijl in 63 minuten, kan in één minuut tot stilstaan gebragt worden, te rekenen van het oogenblik van het signaal en na alvorens nog eene lengte van 1,389 yards te hebben voortgeloopen.

— Brieven van Dantzig melddden, dat sir *Charles Napier* waarschijnlijk tegen het einde van October met alle linieschepen naar Engeland zal terugkeeren. De admiraal *Plumridge* zou met een escader stoomschepen onder zijne bevelen alleen in de Oostzee blijven.

De *Globe* geeft hierop de volgende regels in antwoord.

» Wij kunnen met het volste vertrouwen verzekeren, dat sir *Charles Napier* geene bevelen heeft, die zijne terugkomst waarschijnlijk doen zijn. Integendeel gelooven wij naarvolgens goede bronnen, dat hij naar zijn goeddunken alles kan ondernemen, wat hij dienstig oordeelt en niet door iets in de wijze waarop deze zeeoorlog te leiden, verlamd is geworden.”

— Een Engelsch dagblad verzekert dat de heer *Buchanan*, gezant der Vereenigde Staten bij het hof van Engeland, op het punt staat naar Amerika terug te keeren, ten hevolge van verschil in gevoelens omtrent de zaak *Greytown* tusschen lord *Clarendon* en hem ontstaan. Men wil weten dat de heer *Buchanan* het beschermheerschap der Engelschen over de Moskito-eilanden ontkent en lord *Clarendon* daarentegen het bestaan daarvan ten stelligste blijft beweren.

— De vlasteelt is in dit jaar in Ierland bijzonder goed geslaagd en hoezeer er minder velden dan in het vorige bezaaid zijn, vermeent men toch dat de oogst belangrijker zijn zal dan in 1852. Volgens de door de *Globe* gegeven wordende berekeningen, zou Ierland in dit jaar van de vlasteelt 2,500,000 pd. st. trekken.

FRANKRIJK.

Parijs, 15 Sept. Het schijnt dat er in de laatste dagen, in een korenveld digt bij Rijssel verborgen, een helsch werktuig van een nieuwe soort gevonden is, blijkbaar met het doel daar geplaatst om ongelukken te weeg te brengen. Dat werktuig bestond uit een electrieken kolom, waarvan geleiders liepen tot aan den spoorweg van Parijs naar Kortrijk, die gedurende eenige minuten langs de rails uitgestrekt, zich vervolgens op het midden van den weg in den grond verborgen. Dien grond doorzoekende, heeft men ontdekt dat eenige voeten diep onder de rails een vat met buskruid verborgen lag. Men gelooft dat het plan der zamenzweerders geweest is om dat vat in brand te steken en den trein in de lucht te doen springen juist op het oogenblik, dat dezelve voorbij zou gaan, den keizer naar Belgie overvoerende. De bijzondere omstandigheden omtrent de plaatsing van dit werktuig worden echter evenmin gemeld als de dag der ontdekking en door wie, en welke personen men deswege verdacht houdt, zoodat er omtrent de waarheid van dit voorval nog een grooten twijfel bestaat.

— Een beroemd zwemmer heeft gisteren middag ten klokke 12 ure, van de brug van Austerlitz, Parijs en de gevaarlijke doorgangen onder de bruggen van de stad doorgezwommen tot aan de brug van St. Cloud, alwaar hij ten 4 ure min 8 minuten is aangekomen, hebbende daardoor eene weddingschap van 100 Louis d'or gewonnen. Deze onverschrokken zwemmer is de burggraaf *de Ch....*, die gewed had de Seine van het aangewezen punt tot aan de brug van St. Cloud, steeds op den rug in minder dan vier uren, te zullen afzwemmen.

Parijs, 18 Sept. Een berigt van Madrid deelt mede, dat de policie in die stad huiszoekingen heeft gedaan om den heer *Soulé* op te sporen, die men waande in een particulier huis verborgen te zijn. Die tijding moet iedereen verbazen even als zij hier de grootste verwondering heeft opgewekt. Maar op welken grond kan de heer *Soulé*, wiens betrekking van gezant hem onaantastbaar maakt, opgespoord worden? Zoude het zijn, omdat uit de documenten, die, naar men voorgeeft, in handen der Spaansche regering zijn, gebleken is, dat hij op de eene of andere wijze deel heeft genomen in den opstand der laatste dagen, of in andere woorden, dat hij tegen den staat van zaken, gevestigd in het land, waar hij als gezant was toegelaten, zaamgezworen zou hebben? Maar in dat geval zelfs zou zijne hoedanigheid van vertegenwoordiger der Vereenigde Staten hem stellen buiten het bereik der maatregelen, waarvan in dat berigt sprake is. Evenwel, indien dit eene zaak is, die volgens het volkenregt beslist moet worden, zoo biedt de geschiedenis voorbeelden aan, die de handelwijze van de Spaansche regering tegen over den heer *Soulé* zouden regtvaardigen. Men denke slechts aan de zamenzwering van *Cellamare*, Spaansch gezant in Frankrijk tijdens het regentschap, die gevangen genomen en over de grenzen terug geleid werd.

— Men leest in het *Journal du Lorret*:

In de straat Illien te Orleans is eene oude dame van 85 jaren overleden, die gewoonlijk zeer zuinig leefde, waardoor men vermoedde dat zij zeer behoeftig was. Haar linnen, voedsel, alles bij haar verborg den staat van haar vermogen, want wij vernemen dat, bij het opmaken van den inventaris na haar overlijden, verborgen in een koffer onder oude lappen en snippers, eene som van 40,000 fr. gevonden is. Dit geld was, met uitzondering van 2000 fr. in goud, zorgvuldig in vijffrancstukken opgestapeld. Deze dame, die, naar men zegt, een vermogen van 200,000 fr. nalaat, heeft hetzelve vermaakt aan ver verwijderde bloedverwanten in Belgie woonachtig, die zelve twee à drie millioen rijk zijn.

— De Russische generaal *Bodisco* is gisteren met den spoortrein van Havre naar Rouaan vertrokken, van waar hij zich naar Evieux, de door hem gekozene verblijfplaats, zal begeven.

Parijs, 19 Sept. De generaal *Espinasse*, van wien in de laatste dagen zoo veel gesproken is, blijft, naar men zegt, te Parijs en zal niet naar het Levantsche leger terugkeeren, ten zij de inname van Sebastopol plaats heeft. In dat geval zou hij, naar men wil weten, belast worden met de overbrenging der waardigheid van eersten maarschalk van Frankrijk aan den heer *de St. Arnaud*, eene waardigheid, die tot dus verre alleen *Turenne*, *Villars* en *Soult* verworven hadden.

— Men leest in de *Memorial Bordelais* van 20 Sept. Het Fransche corvet *Newton*, komende van Londen en de koningin *Maria Christina* met hare familie aan boord hebbende, heeft op den 18den in de haven van Bordeaux het anker geworpen. Dewijl H. M. onder den naam van gravin *van Iramonde* incognito reist, kon er geene officieele ontvangst plaats hebben; niettemin hebben de prefect en de commissaris generaal der marine zich naar boord begeven om hunnen eerbied te betuigen en H. M. bevelen te vragen. H. M. heeft hen zeer minzaam bedankt en het verlangen te kennen gegeven om onmiddelijk naar Baguere-di-Bigorre te vertrekken, zijnde het gebruik van het bad aldaar haar voorgeschreven. De bevelen H. M. zijn zoo stipt en spoedig ten uitvoer gebragt, dat zij reeds denzelfden avond ten 8 ure met hare familie per post naar de wateren in de Pyreneën is kunnen vertrekken.

Z. M. de keizer der Franschen kwam eenige oogenblikken na het vertrek van koningin *Maria Christina* te Bordeaux aan.

Parijs, 23 Sept. Het collegie van Jezuiten te Brugelette had zich eigenwillig opgelost. Thans schrijft men echter van Poitiers, dat deze instelling naar de hoofdplaats van de HauteVienne is overgebragt, alwaar een ruim verblijf voor haar zal worden ingerigt. Reeds zijn de eerwaardige vaders in het bezit van een groot huis en eener kerk, die in de vorige maand door de bisschoppen van Poitiers en Angoulême is ingewijd.

— Aan de andere zijden der Pyrénéen houden zich thans gewapende benden op, die zich verzetten tegen het voeren over de grenzen van den wijn, die onlangs in groote hoeveelheid voor Fransche rekening in Spanje is opgekocht. De klagten dienaangaande onzer landgenooten hebben dan ook van de zijde der regering zeer dringende vertoogen bij het Spaansche ministerie doen indienen, ten einde het die maatregelen neme, welke den ongestoorden overvoer der koopwaren van het Spaansche op het Fransche grondgebied zullen kunnen verzekeren.

DUITSCHLAND.

De volgende inlichtingen omtrent de stellingen der Oostenrijksche troepen zijn niet onbelangrijk.

Twee legers van Oostenrijk, hetwelk er vier bezit, zijn op voet van oorlog gebragt, te weten, het derde, geplaatst onder het bevel van den aartshertog *Karel*, en het vierde aan welks hoofd zich bevindt de graaf *von Schlick*, generaal der cavallerie, terwijl het opperbevel over die beide legers gesteld is in handen van den veldtuigmeester baron *von Hess*. De linie der stellingen dezer troepen begint te Krakau en verlengt zich langs de Russische grenzen van Gallicië, door Bukowine en Transylvanië tot in Wallachye, hetwelk de Oostenrijkers op dit oogenblik bezetten. Men kan de troepen langs deze linie, ofschoon zeer ongelijk verdeeld, op 300000 schatten. Bij die legers bevinden zich 92000 paarden. Tot 1848 bezat het Oostenrijksche leger er nooit meer dan 48000.

— Particuliere brieven verzekeren dat het zien van *Omar Pacha* op de Oostenrijksche soldaten een vreemden indruk gemaakt heeft. Men zal zich wel herinneren, dat de opperbevelhebber der Turksche troepen een geboren Kroaat en derhalve Oostenrijksch onderdaan is en dat hem aangedane onregtvaardigheden hem aangedreven hebben onderdaan der Ottomannische Porte te worden. De schitterende bevordering, die hij in zijn nieuw vaderland verkregen heeft, verblindt ten zeerste de soldaten, wier landgenoot hij vroeger was en, mogten er eens vijandelijkheden tusschen Oostenrijk en Turkye ontstaan, zoo kon dit voorbeeld wel menig Oostenrijker uitlokken, om de wapenen, welke zijn land hem in handen gegeven heeft, met die van den vijand te verwisselen, alwaar hij altijd zeer welkom zal zijn, omdat de Turk prijs stelt op de kennis van den West-Europeschen soldaat.

Berlijn, 19 Sept. De onderhandelingen, tegenwoordig tusschen de cabinetten van Berlyn en Weenen plaats grijpende, hebben een dubbel doel. Van den eenen kant wenschen die cabinetten zich onderling te verstaan over hunne houding in den boezem der bondsvergadering, van den anderen kant is er sprake om over nieuwe vredevoorslagen, oveenstemmende met Duitschlands belangen, overeen te komen, wier aanneming aan de Westersche mogendheden en Rusland zou worden voorgesteld. Wat het eerste punt betreft, schijnt het dat de onderhandelingen eene voldoende beslissing naderen, doch wat het tweede aangaat, verzekert men, dat het Weener cabinet geenszins geneigd schijnt om de voorstellen van Pruissen aan te nemen en openlijk uitkomt voor zijn doel, om zich eene volledige vrijheid in handelen, zoo ten opzigte der Westersche mogendheden als aan Rusland, voor te behouden. Er wordt dus sterk getwijfeld of men wel zoo spoedig dienaangaande tot een gewenschten uitslag zal komen.

— Bekend is het dat de benoeming van een gouverneur voor de bondsvesting Maintz afwisselend aan Pruissen en Oostenrijk is toegekend, gelijk ook dat eerstgenoemd rijk op den 1 Oct. aanstaande die belangrijke plaats moet vervullen. Men verneemt alsnu dat de koning van Pruissen benoemd heeft tot gouverneur den prins van Pruissen en tot onder-gouverneur den generaal *von Thumen*.

Weenen, 23 Sept. Het zesde legercorps op voet van oorlog gebragt, en uit het Lombardisch-Venetiaansch koningrijk opgerukt, heeft het bevel ontvangen om naar Italië terug te keeren.

— Ten einde alle misverstand voor te komen, heeft de keizer van Oostenrijk in den avond van den 21 dezer, aan den generaal *von Hess* per telegraaf den last toegezonden om de beweging van het Turksche leger op Galatz en Ibraïla, indien *Omar pacha* het geraden acht dit te ondernemen, geene hinderpalen in den weg te leggen.

— Het *Fremden Blatt* deelt mede, dat op den 15 Sept. al de kustbatterijen, onlangs te Odessa opgeworpen, door de vereenigde vloten zijn vernield.

Den 12 is ten gevolge van een bombardement een kruidhuis te Perekop in de lucht gesprongen, waardoor de Russen een groot verlies aan manschappen geleden hebben. Ook twee der schepen van de vereenigde vloten waren ligt beschadigd.

Sedert den 7 werd Anapa insgelijks door het escader, onder het bevel van den schout bij nacht *Lyons*, gebombardeerd.

Het overige der vereenigde vloten stelde koers naar Sebastopol en op deszelfs verschijning was de Russische vloot die zich buiten de haven bevond, haar weder binnen geloopen.

Den 7 heeft, zegt de *Press*, een Russisch stoomschip een detachement Kozakken te Galatz ontscheept, hetwelk de magazijnen der Donausche stoomvaart-maatschappij vernield en zich van den voorraad steenkolen meester gemaakt heeft.

Philippesco, De kommandant der Moldaviesche artillerie, is onder militair geleide naar Rusland opgezonden. Deze maatregel heeft eene algemeene verontwaardiging verwekt.

Men zegt dat de Engelschen een Russisch stoomadviesjagt, overbrenger van gewigtige bevelen, op de hoogte van Sebastopol, hebben prijs gemaakt.

De *Fury* heeft op 48 Engelsche mijlen van die plaats een Russisch escader ontmoet, waaraan hij slechts met moeite heeft kunnen ontsnappen.

Volgens alle berigten schijnt het, dat de admiraal *Menchikoff*, de Russische vloten in de haven van Sebastopol vereenigd houdende, een bloedbad in die haven verkiest boven een eerlijk gevecht in de opene zee, waardoor de Russische schepen nog in de mogelijkheid zouden zijn in het meir van Azow terug te trekken.

— Te Triest hebben belangrijke veranderingen in het opperbevel over de zeemagt plaats gehad; anderen in het burgerlijk bestuur der provincie zullen eerstdaags volgen. De aartshertog *Ferdinand Maximiliaan*, broeder des keizers, is tot opperbevelhebber der zeemagt benoemd en de kapitein ter zee baron *von Bourguignon* Z. K. H. als ad latus toegevoegd. De generaal *von Wimpffen*, die de betrekkingen van opperbevelhebber der zeemagt en burgerlijk gouverneur in zich vereenigde, is benoemd tot kommandant van het eerste legercorps te Weenen, doch onbekend is het nog wie hem in het burgerlijk bestuur der stad en provincie vervangen zal.

ZWITSERLAND.

Men zal zich wel herinneren, dat op het voorstel van de militaire bondsdirectie, de beide Zwitsersche kamers, in hare laatste zitting bepaald hebben, dat in den herfst 2 troepenvereenigingen zouden plaats hebben, een in Oost- en een in West-Zwitserland, gelijk ook dat er een groot crediet was toegestaan om de kosten daarvan te dekken.

Eenige cantonnale regeringen, tegen dien maatregel ingenomen, hebben zich alsnu tot den bondsraad gewend en voornamelijk uithoofde van gezondheidsredenen verzocht, die vereenigingen, in weerwil der beslissing van de beide kamers, uit te stellen.

De bondsraad heeft lang over dit verzoek nagedacht en in zijne zitting van 18 Sept., hoezeer de militaire directie daar hevig tegen was, zich voor een onbepaald uitstel verklaard.

— Een brief van Bern deelt mede, dat de bondscommissaris in het Tessinsche, de colonel *Bourgeois*, die een verlof voor eenige weken had verkregen, op het verzoek van het opperst uitvoerend bewind, dat zijne tegenwoordigheid noodzakelijk achtte, naar zijnen post is terug gekeerd.

SPANJE.

Madrid, 11 Sept. Het vertrek van den Amerikaanschen gezant *Soulé* heeft aanleiding gegeven tot de hevigste polemiek in de Spaansche dagbladen, vooral heeft de *Diario Espanol* zich door zijne bitterheid doen opmerken. De heer *Soulé* heeft vermeend dat blad den volgenden brief te moeten toezenden, waarin men echter bespeurt, dat hij het gewigtste punt, de zaak van Cuba, onaangeroerd laat.

Madrid, 30 Aug. 1854.

Mijnheer!

De toon en den aard van het artikel ten mijnen opzigte in uw nommer van heden geplaatst, doen te veel den invloed, waaraan het zijne geboorte verschuldigd is, uitkomen, dan dat ik het niet met eenig antwoord zou vereeren.

Ik verwijder mij van Madrid, omdat het mij lust mij te verwijderen en ik aan niemand eenige rekenschap verschuldigd ben, noch van mijne daden, noch van de redenen, die mij ze doen verrigten.

Echter zal ik nimmer, welke plaats ook, verlaten, uit vrees van er beleedigd of in gevaar gebragt te zullen worden door hen, die mij daar ongaarne zien.

Ik vrees noch onbeschoftheden, noch zelfs geregtsdienaren.

Vooral, Mijnheer, koester ik geen vrees voor het volk. Het volk eerbiedigt, wat verdient geëerbiedigd te worden; het onteert slechts hen, die het vleijen en bedriegen; het vecht, maar moordt niet.

Wat nu de valsche aantijgingen, waarmede uw blad overstelpt is, aangaan, zij zijn mijne verachting niet waardig.

Ik gun u de verdienste van het vernis, waarmede gij ze bedekt hebt, en hun, die ze u in de pen hebben gegeven, het onteerende hunner uitvinding.

Ik ben Mijnheer!

Uw dienaar,

Pieter Soulé.

ITALIE.

De *Oostenrijksche Lloyd* hangt eene donkere schildering op van de stad Napels, sinds de cholera aldaar is uitgebroken.

Te Napels, zegt dat blad, heerscht de grootste ontsteltenis; alle zaken staan stil, de winkels in de straat Toledo zijn zonder koopers en sluiten des avonds vroegtijdig, ten einde het licht uit te winnen. Uit gebrek aan werk, zenden de fabrikanten hunne arbeiders weg, de bank weigert de beste handteekeningen en de lombard is dag en nacht door eene ontelbare menigte arme lieden belegerd, die zelfs hunne onmisbaarste goederen verpanden om zich slechts een weinig geld te verschaffen.

De *Lloyd* voegt hierbij, dat zich tot op den 22 Aug. 10968 choleragevallen te Napels hebben voorgedaan waarvan er 5116 met den dood geeindigd zijn. Van dat oogenblik af, is echter de ziekte eenigzins verminderd.

— Sedert den 18 Sept. heeft de cholera bijna geheel op het eiland Maltha opgehouden. De gezondheidscertificaten aan de koopvaardijschepen afgegeven, bevatten de woorden: *Cholera gevallen, zeer zeldzaam*. Men gelooft dat, zonder bijkomende omstandigheden, de ziekte binnen eene week geheel geeindigd zijn zal en de gemeenschap overal, zooals vroeger, hersteld zal worden.

— Men leest in de *Gazetta Populare*:

De stad Sarsari is dezer dagen in diepe droefheid gedompeld door eene gebeurtenis zonder wederga. De heer *D*, Sardinisch officier bij het 6 regement infanterie, in die stad in garnizoen, een levendigen hartstogt voor mejufvrouw *X* koesterende, vroeg haar aan hare ouders ten huwelijk, waarin deze, uithoofde der bepaalde weigering hunner dochter om die vereeniging aan te gaan, niet konden toestemmen.

De heer *D* werd zoo gevoelig over die weigering, dat hij besloot eene bloedige wraak te nemen. Met dit verschrikkelijke plan begaf hij zich, gewapend met vier pistolen met dubbele loopen en een paar ponjaards, naar de woning der ouders. De eerste persoon, die hij ontmoette, was de moeder, op wie hij een zijner pistolen loste, en weldra vielen doodelijk gewond de dochter, haar oom, de vader en een der dienstboden onder de slagen van dien woesteling, die een einde aan dit bloedbad maakte, door zich zelven met een der pistolen het leven te benemen. Naar de laatst ingekomene tijdingen, dagteekenende van 1 Sept., was nog geen der gekwetste personen, in weerwil van het gevaarlijke hunner wonden, daaraan bezweken.

— De *Parlamento* zegt, dat zich in Romagni veelvuldige moorden met voorbedachten rade voordoen. Laatstelijk werd de opperingenieur der provincie te Torli in eene zeer bezochte straat tusschen twee vrienden met een stilet getroffen, waaraan hij den volgenden dag overleed.

Den 26 Aug. werd docter *Lazzarini* te St. Marin, die, de reactie toegedaan, twee uitgewekenen in de pausselijke gevangenis had doen opsluiten, met een pistoolschot op de openbare markt ter dier plaatse om het leven gebragt.

DONAUSCHE-VORSTENDOMMEN.

Men berigt van Orsowa, dat de stoomboot *Albert*, in den morgen van den 19den September van Giurgevo met twaalf passagiers was aangekomen, medebrengende tijdingen van Routschouk van den 17den en van Bucharest van den 18den dier maand. De handelsbewegingen namen in de havens van den beneden Donau toe. Eene groote menigte voortbrengselen waren te Galatz, Ibvaila en Giurgevo opgestapeld, om dien vloed te worden opgevoerd.

Dezelfde berigten stellen ook den toestand der bevolking als zeer droevig voor. Met gansche hoopen verlaat zij het land. Al de magazijnen en winkels zijn ledig en gesloten. Honderden voertuigen vervoeren de handelswaren en huisgeraden buiten de steden.

— Berigten van Skulene van 17 September, per telegraaf ontvangen, deelen officieel mede, dat Moldavie sedert den 16den dier maand geheel door de Russen verlaten en de generaal *von Hess* te Bucharest aangekomen was.

TURKYE.

Volgens tijdingen uit Constantinopel zijn er maatregelen genomen om de berigten omtrent de Krimsche expeditie ten spoedigste naar Europa over te brengen. Ligte stoomvaartuigen zullen die naar Kustendje overvoeren, alwaar tartanen zullen wachten, die ze naar Kronstadt (in Transylvanie) langs Czarnavoda, Siobosia en Plojetschti over brengen en van daar per telegraaf naar Weenen.

Sebastopol ligt 250 Eng. mijlen van Kustendje. Een ligt stoomvaartuig kan dien afstand in 24 uren afleggen. Kustendje en Sebastopol liggen ongeveer 200 Eng. mijlen van elkander. De tartanen loopen 9 mijlen per uur en de landreis kan in 26—36 uren gedaan worden. Op die wijze kan men in vier dagen tijdingen van Sebastopol ontvangen.

— Een brief van Varna behelst eenige wetenswaardige bijzonderheden omtrent een der middelen van aanval, die, naar men voorgeeft, in het beleg van Sebastopol door de vereenigde vloten gebezigd zal worden. Er is hier sprake van een nieuw vaartuig van zeer zonderlinge gedaante, volgens den briefschrijver, veel overeenkomende met die van eene reusachtige padde. Daartoe heeft men genomen een gewoon vaartuig, hetzelve gerazeerd en bijna geheel bedekt met een ijzeren gewelf met werk en matrassen opgevuld. Daaronder is een stoomwerktuig van onmetelijke kracht verborgen, bestemd om monsterachtige scharen, aan den boeg buiten het schip geplaatst, te doen werken. De uitruster van dat vaartuig moet het kogelvrij maken vooral het geschut, dat den ingang der haven van Sebastopol dekt. Die scharen zullen de zware kettingen doorsnijden, welke die haven sluiten. Onder het gewelf worden vastberadene mannen geplaatst, gewapend met allerlei brandtuig om de overige hinderpalen te vernietigen, welke de Russen den voortgang der vereenigde vloten in den weg zouden willen leggen.

Aldus gebouwd en uitgerust moet dit helsche vaartuig, welks uitvinding, naar men verzekert, *Archimedes* benijd zou hebben, een weg banen voor de vereenigde vloten om de haven van Sebastopol, die door hare verdedigers voor onneembaar wordt gehouden, in te dringen. Tevens zal het eene verschrikkelijke afleiding opleveren voor den weerstand, dien men aan het leger zal willen bieden. Hoe onvolmaakt deze beschrijving ook is, is zij toch, zegt de briefschrijver, wel voldoende om eenig denkbeeld te doen verkrijgen omtrent die reusachtige oorlogs- en zeevaarts-uitvinding.

Varna, 17 Sept. De groote transport stoomers zijn van Eupatoria terug gekomen en den overvoer der tweede expeditie of reserve van 15,000 Franschen heeft thans plaats. Men zegt dat prins *Menchikoff* met 35,000 man van de garnizoenen van Batschi-Serai en Simferopol en de gansche beschikbare magt in Sebastopol zich op de hoogte van Balaklava bevindt, gereed om zich tegen de ontscheping der vereenigde legers te verzetten.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar
Nov.	18	Engelsch	Onyde	J. H. Wood	Port-Philip	5 Oct.	Hongkong.
»	17	Americaansch	John Bertram	Frederik Lendholm.	Manilla	1 Nov.	Boston.
»	—	»	Carrington	J. B. Pansch	China	30 Oct.	New-York.
»	15	Nederlandsch	Nassou	J. L. ten Bockel	Batavia	14 Nov.	Tjilatjap.
»	16	»	Emelie	Marker	Hartepool	4 Aug.	China.
»	19	Americaansch	Ariel.	W. H. Eayers	Shanghai	27 Oct.	New-York.
»	—	Zweedsch	Knat Bond	Knouwhuis	Whampoa	19 »	

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Nov.	18	Zweed.	Superb.	N. Wichman	Gothenburg	22 Mei	Busing Schröder en co.
»	—	Engelsch	Royal Sarawak	S. Giles	Manilla	21 Sept.	Hughan.
»	19	Nederl. Indisch	st. Banda	F. H. Smidt	Samarang	19 Nov.	B. Kopersmit en co.
»	—	Nederlandsch	Hendrika	Verschuur	Shanghai.	28 Oct.	van Ommeren Rueb en co.
»	—	Nederl. Indisch	Kim Teksing	Kwee Tjoengsin.	Palembang	27 »	Coulster.
»	—	» »	Alnoer Salim	Oedin	Bandjermassing	30 »	D. N. Buijs en co.
»	—	» »	Alnoer	Sech Baharmoes	Samarang	16 Nov.	Coulster.
»	—	» »	Oeij Sinjo	Kwee Samijang	Cheribon	24 »	Gezagvoerder.
»	—	» »	Sekander Salim	Sech Drahim	Batoeroesak	6 »	Coulster.
»	—	» »	Eljoesoer	Said Aboebakar	Cheribon	15 »	»
»	—	Hamburgsch	Elisabeth Rose	J. H. Meyer	Sydney	28 Sept.	Metzendorff Wilmans en co.
»	—	»	Willem Tell	R. N. Koch	Van de West		Bahre en Kinder.
»	20	Nederlandsch	Juno.	J. O. Kluin	Launcealon	9 Oct.	G. Suermondt en co.
»	—	Nederl. Indisch	Tatas Bandjermassing	Sarif Baharoean	Bandjermassing	26 »	D. N. Buijs en co.
»	—	» »	Anna Johanna	W. A. Valberg	Soerabaija		Jacometti en co.
»	—	Nederlandsch	Graaf Dirk III	Rotgans	Van de West		G. Suermondt en co.
»	21	Nederl. Indisch	st. Koningin der Nederlanden.	Deighton	Singapore		Maclaine Watson en co.
»	—	» »	Esperauçe		Palembang		Coulster.

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Nov.	19	Nederlandsch	Julie Claire	H. de Wyn	Soerabaya.
»	—	»	Brouwershaven	P. Jansen	»
»	—	»	Everdina Elisabeth.	C. J. Tönjes	Pasaroean.
»	—	»	Jupiter	G. J. van der Mey	»
»	—	»	Amboina.	P. A. Schaap	Indramayoe.
»	—	Nederl. Indisch	Naga Laut	J. Winter	Samarang.
»	20	Nederlandsch	Jacatra	Th. Buys	Rotterdam.
»	—	Nederl. Indisch	Naim Balhair	Sech Fagie	Cheribon.
»	—	» »	Pasekan	Tan Pikgiok	Pecalongan.
»	—	Z. M.	st. Merapi		Nederland.
»	21	»	st. Borneo	luit. t/z. 1 kl. Uhlenbeek	Soerabaya.
»	—	Nederlandsch	Anna en Lena	Autusch	»
»	—	Nederl. Indisch	Tartar	Simpie	Pecalongan.
»	—	» »	Batavia	Tan Ingiok	»
»	—	» »	Kim Tianghoat.	Pekway	Bandjermassing.
»	—	Zweedsch	Solide	Wulff	Zweden.
»	22	Nederlandsch	Snelheid.	Gorter	Melbourn en Sydney.
»	—	»	Hollands Trouw	S. C. Kreye	Nederland via Padang.
»	—	Nederl. Indisch	Djabier	Sharief Achmad	Soerabaya.*
»	—	Americaansch	Daniel Sharp	Gorham F. Basset	America via Singapore.
»	—	Nederlandsch	Borneo	C. C. Hansen	Rotterdam.

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Weltevreden	Teerlink		B. Kopersmit en co.
»	Hendrina	Verschuur	Rotterdam	van Ommeren Rueb en co.
»	Soulo	K. van de Erve	China	»
»	Pantalon	M. F. Remmers		Tiedeman en van den Burg.
»	Zalt Bommel	C. J. Juta	Nederland via Samarang	Haager en Schuurman.
»	Juno	Kluin	Pasaroean	G. Suermondt en co.
»	Graaf Dirk III	Rotgans		»
»	Alblasserdam	P. G. Pott	Nederland	Maclaine. Watson en co.
»	Anna Paulowna	[illegible]	Singapore	Martin, Dyce en co.
»	Margaretha [illegible]	Hoffman	[illegible]	[illegible]
»	Capella	Wigman	» » »	»
»	Souburg	H. B. L. Evers	Rotterdam via Soerabaya	F. Landberg en Zoon.
Nederl. Indisch	Ellen	J. C. Lebert	Tagal	John Pryce en co.
» »	Fatahool Moebarek	Kassan	Soearbaya.	D. N. Buijs en co.
» »	Abdul Rachman	Hadjie Masoat.	»	»
» »	Atiatul Maula.	Sech Baoezeer	»	»
» »	Cecile	C. B. Young		Coulster
» »	Fatahool Hair.	Said Alhadie	Samarang	»
» »	Almanseor.	Sech Jemanie	Pamanoekan	»
» »	Alnoer	Sech Baharmoes	Samarang	»
» »	Al Adanie.	Sech Bakreso	Cheribon en Sambas	»
» »	Fatahool Hair	Said Hassan	Samarang	»
» »	Segaffij.	Sech Drahim	Palembang via Muntok	»
» »	El Joesoer.	Said Aboebakar	Samarang	»
» »	Sekander Salim	Sech Drahim	Soerabaya.	»
» »	Marzoek	Said Sehab.		»
» »	Kim Tikain	Kwee Tjoeseng		»
Engelsch	Kirkman Finlay	Mc. Kirdy.	Engeland	Morgan, Melbourn en co.
»	Borneo.	W. Sutherland.	Singapore.	Martin, Dyce en co.
»	Ontano	Wemyss	Holland	Pitcairn, Syme en co.
»	Jessie	Nordquist	Nederland	Busing, Schröder en co.
»	Royal of Sarawak	Giles		Hughan.
Amerikaansch	Falcon	Holt	Singapore.	Paine, Stricker en co.
»	Brothers	Crowell	Samarang.	de Weerdt, Ruyl en co.
Hamburgsch	Alma en Olga.	Osnabrück		Metzendorf, Wilmans en co.
»	Elisabeth Rose	J. H. Meyer		»
»	Willem Tell	R. N. Koch		Bahre en Kinder.
Zweedsch	Supert	J. Wickman	Zweden	Busing, Schröder en co.
Russisch	Idealet	A. J. Hansten.		Kreglinger, Dummler en co.
Zweedsch	Sir Robert Peel			Pitcairn, Syme en co.

De Nederlandsche Particuliere schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	10	N. I.	Fathal Hair.	Sech Bahaloan	Singapore.
»	11	»	Fatas Bandjermassing	Sarif Baharoon	Banjermass.
»	—	Ned.	Schelde	van Reede	Batavia.
»	12	N. I.	Sarie Boelan	Soesoong	Rembang.
»	13	»	Almansoor	Said Alkaf	Batavia.
»	—	Ned.	Ida Johanna	H. de Boer	»
»	15	N. I.	Sayang Maskoer		Riouw.
»	—	Ned.	Johanna.	W. Halbertsma	Batavia.

Vertrokken Schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	9	N. I.	Bintang Tiega	The Kebing	Munt. & Pal.
»	11	Eng.	Staphano	John Lawson	Nederland.
»	12	Ned.	Telegraph	P. B. Rolufs	Soerabaya.
»	14	Fr.	Bisson	F. A. Laroche	Bordeaux.
»	15	N. I.	Alnoer	Sech Baharmoes	Batavia.
»	16	»	Banjermassing	Sarif Baharoon	»

In lading liggende Schepen te *Samarang*.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Neêrlands Koningin	E. Vonck	Nederland.	Dorrepaal en co.
»	Eva Johanna	H. de Boer	»	»
»	Anna en Elise	C. J. Jaskie	»	MacNeill en co.
»	Schelde	W.m van Rheede	»	»
Hanover	Amasia	H. A. Teyen	»	B. Kopersmit en co.
Nederl. Indisch	Hap Eng	Tan Tjing Kiat	Riouw	Gezagvoerder.
» »	Foelkoel Hair	Said Alie		»
» »	Fathal Hair.	Sech Bahaloan		»
» »	Sarie Boelan	Soesoong		»
» »	Almansoor	Said Alkaf		»

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	10	N. I.	Asultanie	Said Assegaf	Balie (Amp.)
»	11	»	st. Banda	F. H. Schmidt	Batavia.
»	12	»	Elmachfoer	Said Bakar	Balie (Amp.)
»	13	Ned.	Witte Corn. Zoon de Witt	F. van Rossem	Batavia.
»	—	»	Beatrix	E. Verschoor	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	11	N. I.	st. Macassar	Chevalier	Batavia.
»	—	Ned.	Henrica	J. R. de Boer	Nederland.
»	—	N. I.	Krabbe	Mandam	Pasoeroean.
»	—	»	Pakis	Ho Pansoei	Balie (Amp.)
»	12	»	Fathool Haer	Said Hayla	»
»	—	Ned.	Anna Johanna	Valberg	Batavia.
»	—	»	Schoon Verbond	J. Veenstra	Ned. v. Pas.
»	—	N. I.	Faulke Nasser	Sech Baoezeer	Banjermass.
»	13	»	st. Ambon	Hugenholtz	Mol. v. Mar

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met Z. M. stooms. *Admiraal van Kingsbergen*: de heeren *Geerling.* — *Hellema.* — *ten Bosch.* — *Hammes.*

Met het Zweed. schip *Superb*: de heer *E. G. Bratt.*

Met het Eng. schip *Ontorio*: de heer *J. Wemyss.*

Met het N. I. stooms. *Banda*: de heeren *G. Batten.* — *C. Chamer.* — *H. Weinberg.* — *A. P. Michel.* — Mevr. *Helmrich* en dochter. — Kapt. der inf. *J. Dekker.* — Z. M. troepen.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Macasser*: de heeren *J. Koeckens.* — *G. J. van Capelle.* — *J. van Lennip.* — Z. M. troepen.

Met het Ned. schip *Amboina*: de heeren *J. Remmers en familie.* — *J. C. Snetker.* — *B. F. Sohnger.*

Met het het Ned. schip *Jacatra*: de heeren *N. Caudray en echtgenoot.* — *C. H. Tolken.* — Jongeheeren *A. A. E. V. van Ganshoek.* — *A. Schenkberg.* — *C. Schenkberg.*

Met het N. I. schip *Passekan*: de heer *P. van Kraayenoord.* — jongeheeren *Verhulp.*

Met het N. I. schip *Kim Tianhoat*: de heer *A. Jacob.*

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 18 tot en met den 22 November 1854.

AANVOER.

Van Balie per prauw Toob gez. Hadjie Isa.

15 koij. rijst. 100 pic. koffij. 12 do. tabak. 10 do. tamarinde. 20 ps. koehuiden. *Gezagv.*

Van de Lamponga per prauw Tjemplong gez. Tan Pankoeij.

70 pic. gomelastiek. *Intje Doelrachman.*

116 pic. dammer. $2^{00}/_{100}$ do. zw. peper. $23^{00}/_{100}$ do. gom elastiek. *Gezagv.*

14 pic. gomelastiek. 10 do. zw. peper. *Tan Tjouw.*

Van de Lamponga per prauw Pantjalang gez. P. Halima.

100 pic. zw. peper. 30 do. ong. katoen. *Gezagv.*

Van de Lamponga per prauw Pandwakang gez. Poea Tandra.

1000 ps. planken. *Gezagv.*

Van Amboina per ned. inp schip *Blora* gez. C. N. van der Beek.

1570 fl. kaijoe poetie olie. 22 ps. houtwerk. 51 ruwe koehuiden. *Order.*

225 pic. sago. 200 fl. kaijoepoetie olie. 756 ℔ ...... 25 do. kruidnagelen. *Gouvernement.*

Van Pecalongan per ned. ind. schip *Hollands Trouw* gez. J. C. Krege agt. Maclaine Watson en co.

85 pic. rotting. $4500^{00}/_{100}$ do. suiker. *Order.*

Van Amsterdam per ned. schip *Jupiter* gez. G. J. van der Meij agt. Haager en Schuurman.

75 ks. specie *f* 300.000.— N. H. M.

25 ks. bier. *Gezagv.*

Van Becassie per prauw sampang gez. Jeahot.

260 pic. rijst. *Tjoe Tiang.*

Van Indramaijoe per prauw sampang gez. Dian.

252 pic. rijst. *Tjong Djimon.*

Van Indramaijoe per prauw sampang gez. Jassie.

224 pic. rijst. *Tan Tjianseng.*

Van Krawang per prauw sampang gez. Saban.

400 pic. rijst. *Tja Oe.*

Van Pamanoekan per prauw sampang gez. Ariepa.

131 pic. koffij. 133 do. suiker. *Hoffland.*

Van Indramaijoe per prauw sampang gez. Moesa.

242 pic. rijst. *Yoekeng.*

UITVOER.

Naar [illegible] gez. C. K. Pompe agt. Landberg en Zoon.

290120 ℔ steenkolen. *aan boord gebleven lading.*

300 pic. tin. *N. H. M.*

42 vn. specie *f* 21.000.— 1 alg. *Pakhuismeester.*

Naar Rotterdam via Padang per ned. schip *Hollandstrouw* gez. J. C. Kreije agent. Maclaine Watson en co.

85 pic. rotting *Agenten.*

400 pic. tin. $4600^{00}/_{100}$ do. suiker. *N. H. M.*

Naar Rotterdam per ned. schip *Jacatra* gez. Th. Buijs agt. van Ommeren Rueb en co.

1 kt civiele goederen. 100 pic. rotting 6597 do. koffij. $2599^{14}/_{100}$ do suiker. 250 do. tin. N. H. M.

3 vn. volks boter. uit entrep. *Agenten.*

10/m. man. sigaren. uit do. *Metzendorff Wilmans en co.*

Naar Amerika per Am. schip *Daniel Sharpe* T. Bassett agt. Paine Stricker en co.

195 pic. gomelastiek. 72 do. rotting. 4234 do. koffij 10 do. suiker. 9 do. foelie. 26 do. notenmuscaat. 29 do. gutta percha. *Agenten.*

68 ks. confituren. 80 stuks hammen. 4 kn. klokken. 7 do. ...... 18 do. tabak. *aan boord gebl. lad. n. Boston.*

Naar Zweeden per Zw. schip *Solide* gez. P. J. Wulff agt. Busing Schröder en co.

66 pic. rotting. 6313 do. suiker. *Agenten.*

1426 pic. suiker. *Metzendorff Wilmans en co.*

Naar Nederland via Samarang Soerabaija en Indramaijoe per ned. schip *Amboina* gez. Schaap agt. Reijnst en Vinju.

7 looperssteenen. 6 legg. steenen. 3 looperssteenen. 6 coll. inh. machinerien. 75 ks. specie. *Gouvernement.*

30 vs. boter. v. Samar. *Agenten.*

Zie verder lading van Samarang en Soerabaija Java Bode dd. 11 Nov. 1854 no. 90.

1 compleet stoom rijst pelmolen. *n. Indramaijoe.*

400 pic. tin. N. H. M. v. Ned.

Naar Samarang per ned. ind. stooms. *Macassar* gez. Chevalier agent Kopersmit en co.

1 kt. verlakt leder. 6 coll. bagage. 2 kn. meubelen. *Agenten.*

6 fl. cognac. 2 ks. eau de cologne. *V. d. Biesen en zoon.*

2 pic. gooniegaren. N. H. M.

10 ks. mosterd. 2 do. naalden. 1 bl. longcloths. *Hunter Houghton en co.*

1500 ps. man. sigaren. 10 ps. longcloths. 2 corg. bat. sarongs. *Lim Hoa.*

800 ps. goud tientjes. 1 kt. ruwe stoffen. *Said Aljdiet.*

1 paard. *A. Men.*

1 kt. diverse. uit entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*

90 vs. boter. 50 kn. diversen koopmans goederen. *E. M. Gumprich*

1 kt. zadels. 2 dos. madera 1 kt. wit van sink. *J. de Fierquen.*

3 kn. gedr. katoen. 3 do. cambrics. 1 bl. ginghams. 1 kt. slendangs 2 do. knoopen. 1 vs. messen. 6 do. hagel. (14 kt. wit. cambrics. 2 do. gedr. katoen. uit entrep. *Martin Dijce en co.*

1 kt. kantoorbehoeften. *Van Haren Noman en Kolff.*

1 kt. lantaarns. 1 tromm. kleederen. *Van Riet en Ter Gouw.*

2 ks. modewaren. 1 kt. speelgoed. 2 do. lantaarns. 1 do. lampen. 1 do. parfumerien. 1 do. bloemen. *L. Platte.*

1 kt. leesboeken. *Lange en co.*

22 kn. kramerijen. 2 do. leder. 2 do. speelkaarten. 1 do. pleetwerk *Bahre en Kinder.*

1 kt. chin. medicijn. *Lim Hoa.*

3 ps. zoutmaten. 41 krandj. kruiken. 1 bl. kurken. 2 kn. brandspuiten. 1 ps. zw. geschi. houte 1 ned. vlag. 70 coll. genie goederen 19 kn. mill. do. 2 do. provis. 150 pakk. ijzere bedstoelen. 8 kok. zaad. 3/1 kn. amphioen. 6 vt. meel. 1 kt. kleedingstukken. 5 vn. koolteer. *Gouvernement.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.